VILÁG PROLETÁRJAI,
EGYESÜLJETEK!

A Szabadság

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

XVII. ÉVFOLYAM
41. SZÁM
2005. október 14.
Ára: 115,– forint

Budapest trónfosztása

Magyarország lakosságának a nyolcvan százaléka vidéken él. Vagyis nem Budapesten, ebben a kiemelt és minden település fölé helyezett, túlfejlett városban.

Az ország gazdasági és társadalmi életében túl nagy szerep jut a fővárosnak, túl sok pénz, túl sok tőke – míg az ország más, elmaradottabb területeire alig jut valami. Régen, nagyon régen megérett már az idő a decentralizációra! Mind gazdasági, pénzügyi és társadalmi téren is!

A vidéki is ember

Ez az aranyló ősz vidéken szép igazán. Távol a zaklatott nagyvárostól, az erdők, mezők, ligetek tövében. Ott, ahol még van égbolt, és a langyos napsütésben döbbenünk csak rá újra, hogy milyen hihetetlenül bőkezű is a természet. Mert a kertekben akkor is megterem minden, ha nem permetezik le méreggel a fákat. A beérett gyümölcsök illata, a napsütés és a szinte harapható levegő elfeledteti egy időre velünk azt, hogy milyen hátrányos helyzetű területen vagyunk.

Mert egy pesti ember nem nagyon tudja, hogy milyen az, amikor valaki olyan helyen él, ahol sem csatornázás, sem pedig vízvezeték nincsen. Pedig egy településen elvileg kötelező az önkormányzatnak, hogy ellássa ivóvízzel az embereket. Persze csak akkor, ha egy bizonyos utca vagy körzet belterületté van nyilvánítva. De rengetegen élnek a települések külterületein – s mégis a falu vagy város közigazgatási határain belül –, ám így, abból a kevés pénzből, mely a közbeszerzési eljárások keretében a községekbe, kisvárosokba jut, ők egyetlen fillért sem látnak.

Jellemző fővárosi utcakép

Ma Magyarországon van olyan megye, ahol a települések háromnegyed részén nincs csatorna. A magyarországi népességnek csak valamivel több mint ötven százaléka él csatornázott területen. Pedig az uniós előírás szerint legkésőbb 2015-re minden települést száz százalékosan csatornázni kellene!

Amióta vidéken lakom, azóta szembesülök csak igazán azzal a ténnyel, hogy Budapest mennyire rátelepszik az egész országra!

Lenézés és pénzelvonás az osztályrészük a vidékieknek, amióta csak az eszemet tudom. Magyarország régóta nem más, mint Budapest-ország. Vagyis van a főváros és vidéki gyarmatai. Mert a fővárosi elit minden pénzt magának akar.

A közgazdászok szerint a megtermelt jövedelem egy főre jutó értéke ma Budapesten háromszor akkora, mint az ország legelmaradottabb megyéiben. Ezen felül a magyar gazdaság területi szerkezete sem felel meg az európai integráció versenykövetelményeinek. Minden a fővárosban és közvetlen környékén tömörül. Pedig nemzeti érdek az – mondják a közgazdászok –, hogy az országban regionális területfejlesztő programok valósuljanak meg.

És ez nemcsak a gazdaságra érvényes, hanem az élet minden területére!

Hamis a baba!

Pedig Budapest már régen nem érdemli meg ezt természetellenesen kiemelt szerepét! Mert milyen főváros az, amely szemmel láthatóan pusztul, és nem tudja kezelni saját polgárai nyomorát?

Igen, pusztul, bármit is mondjanak a városházi urak. Mert sétált-e mostanában valaki a valaha gyönyörű Rákóczi úton, ifjú korunk korzóján? A Blahán, az Urániánál vagy a régi egyetemi étteremnél? Mindenütt bedeszkázott üzletekbe botlik az ember. Nemrégiben a Keletitől a Felszabadulás térig (ma Ferenciek tere) több mint húsz bedeszkázott üzletet számoltam össze! És csak az egyik oldalon.

(Folytatás az 5. oldalon)

NEM VÁLTOZTATUNK A MUNKÁSPÁRT POLITIKÁJÁN!

A MUNKÁSPÁRT ELNÖKSÉGÉNEK NYILATKOZATA

A Fővárosi Ítélőtábla október 11-én jóváhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét a Vajnai és társa kontra Munkáspárt ügyben. A Munkáspárt elnöksége az alábbi nyilatkozatot teszi.

Az utóbbi időszakban óriási támadás folyik a Munkáspárt ellen. Nem véletlenül! A Munkáspárt önálló indulása azt jelenti, hogy a tőkés rendszerben csalódott emberek közül nagyon sokan a mi pártunkat választják. Az MSZP éppen ezt akarja megakadályozni. A mai kiélezett erőviszonyok közepette az MSZP – egy jól szereplő Munkáspárt mellett – elveszítheti a választást. Egy rosszul szereplő vagy egyáltalán nem induló Munkáspárt mellett viszont nyerhet, és folytathatja dolgozóellenes politikáját. Ez a tét!

A Munkáspárt elnöksége megerősíti: a Munkáspárt nem változtat eddigi politikáján. A jövőben sem kíván a választásokon az MSZP-vel és semmilyen más párttal együttműködni. A 2006. évi választásokon önállóan indul.

A Munkáspárt tagjainak túlnyomó többsége változatlanul elítéli a Vajnai-vezette pártellenzék tevékenységét, amely az eltelt egy évben rendkívül súlyos károkat okozott az egész Munkáspártnak, és ma is veszélyezteti a párt választási indulását.

Az elmúlt időszak bizonyította, hogy a párt túlnyomó többsége nem kíván együtt menni azokkal, akik rombolják a pártot és kiszolgáltatják az MSZP-nek.

A Munkáspárt elnöksége felhívja a párt tagjait és szervezeteit: őrizzék meg nyugalmukat. A pártellenzék és szocialista támogatóik éppen arra játszanak, hogy a Munkáspárt tagjai, vezetői és aktivistái elveszítsék fejüket, elkeseredjenek, megrémüljenek a bírósági ítéletektől, feladják a harcot a tőke ellen, s lefeküdjenek a szocialistáknak.

A Központi Bizottság rövidesen megvitatja a kialakult helyzetet, s mindent megtesz azért, hogy a párt kommunista többségének akarata érvényesüljön.

Budapest, 2005. október 11.

Vágyálom az élhetőbb világ?

„Nincs erő, nincs jogszabály, nincs hatóság, amely lefogná az ember pusztító kezét – az emberét? Talán inkább a tőkéét, amely céljaiban, eszközeiben nem válogatós. A következményeket pedig viselje más! A kapitalista gazdasági viszonyok alig teszik lehetővé, hogy a korlátozó jogszabályok hathatósan érvényesüljenek a természet, a környezet igazi védelmében.” *(3. oldal)*

HÁZUNK TÁJÁRÓL

◆ Szocialista trükkök a választások előtt

◆ Felelősség, forradalmiság – A KNDK ünnepén *(4. oldal)*

◆ Román delegáció Budapesten *(8. oldal)*

CIKKEINKBŐL

● A huszonötök Európájából jelentjük *(2. oldal)*

● Belga sztrájk – magyar tanulságok *(3. oldal)*

● A jövő évi nyugdíjintézkedések tovább növelik az elszegényedést *(5. oldal)*

Merre megy a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség?

A választásokig mintegy fél év maradt hátra, az események felgyorsultak. A kampány hivatalosan még nem kezdődött el, de a valóságban már folyik a választók megnyerése, illetve fogalmazzunk pontosan: a választók manipulálása.

Egy tőkésosztály, két tőkés párt

Ha a parlamenti pártok nyilatkozatai alapján akarnánk eligazodni, bizonyosan eltévednénk. Ma mindenki baloldalinak akarja magát láttatni, mert mindenki rájött: az emberek szegények, a választók jobb életet akarnak. A nyilatkozatok elemzése helyett a mélyebben rejlő tényezőket kell észrevennünk. A tény az, hogy a tőkés uralkodó osztály ma két politikai csoportosuláson keresztül fejti ki hatalmát. Ez az eltelt másfél évtized magyar tőkés fejlődésének következménye. A tőkének így egyszerű. Válogathat, mindig arra támaszkodhat, amelyik biztosabban kézben tartja az országot, nem engedi, hogy újra hatalomhoz jussanak a munkások, a dolgozók, akiket tizenhat éve kisemmiztek a hatalomból.

Az MSZP vezette szocialista-liberális blokk és a Fidesz vezette konzervatív blokk közös célja a magyarországi tőkés rend további erősítése, az osztályharc elfojtása, a multinacionális tőke és a hazai nagytőke érdekeinek érvényesítése. A kapitalizmus alapvető kérdésében, a tőke és a munka kérdésében az MSZP és a Fidesz között nincs különbség. Lénye- ges eltérések is vannak, ezek azonban a dolgozói rétegek érdekei szempontjából másodlagosak. Mert mi is a dolgozó ember szempontjából a döntő kérdés? Van-e munkája, megélhetése, kenyere, kiszámítható jövője, elég-e a fizetés, van-e lakása, jut-e a pénz a gyerek nevelésére? E mögött pedig az a kérdés áll, hogy ki fizeti be az ország jövedelmét és ezt a jövedelmet hogyan osztják el?

Ebből a szempontból azt látjuk, hogy a rendszerváltás utáni kormányok közül egyetlenegy sem dolgozott ki átfogó társadalmi programot a szegénység leküzdésére. Egyetlen kormány sem vette fel a harcot komolyan és következetesen a korrupcióval szemben. Egyetlen kormány sem tett semmit a magyar mezőgazdaság megvédésére. Egyetlen kormány sem csökkentette a parlamenti képviselők és az állami hivatalnokok létszámát, sőt mindegyik növelte az utóbbit. Viszont mindegyik a kisembert adóztatta, a szocialisták a többieknél is jobban, mindegyik a tőkéscsoportokat segítette, persze, ki-ki mindenekelőtt a saját híveit.

Mit csinált a Fidesz a hatalomban?

A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség jól szervezett, fegyelmezett, jobboldali, konzervatív párt. A hazai nagytőke a multinacionális tőke érdekeinek képviselője. Ezen belül mindenekelőtt a polgári osztály azon rétegét képviseli, amelyik a 90-es évek bizonytalan jogviszonyai között szerezte vagyonát.

A Fidesz egyszer már volt hatalmon, 1998–2002 között. Az Orbán-kormány is liberális gazdaságpolitikát folytatott, s amiben más volt, mint a megelőző Horn-kormány, az éppen az, hogy erősíteni akarta a nemzeti, hazai tőke szerepét. A Fidesz-kormány például a hazai pályázókat részesítette előnyben. A Fidesz-kormány elindította a Széchenyi-programot, ami messze nem volt ideális, de némi lehetőséget adott a középvállalkozói rétegnek. Komoly, jórészt magyar erőre támaszkodó építkezésekbe kezdett. Az Orbán-kormány támogató politikájának azonban volt két szépséghibája.

Egyrészt, a támogatások mintegy hetven százaléka végül nem hazai vállalkozóknak jutott, hanem így vagy úgy, de a megtelepedett multiknak. Másrészt, a támogatásokból mindenekelőtt a Fideszhez közelállóknak juttattak.

(Folytatás a 4. oldalon)

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

Október 5. **Közel egymillió embert** mozgósító sztrájkot szerveztek százötven helyszínen a francia szakszervezetek, tiltakozva a kormány gazdaságpolitikája ellen. A lakosság 72 százaléka jogosnak tartotta a munkabeszüntetést, mert úgy érzik, csökken a bérek vásárlóértéke és a tervezett privatizációk a munkavállalók jogait fenyegetik.

Október 6. **Európa legszennyezőbb** (legtöbb széndioxidot kibocsátó) erőművei Görög-, Német- és Lengyelországban találhatók, a legtöbb szennyező erőmű (kilenc) Németországban. A széndioxid-kibocsátás a klímaváltozás egyik fontos kiváltó oka. Az év eleje óta az európai vállalkozások egy részének, többek között az erőműveknek meghatározott kvótán belül kell tartaniuk a széndioxid-kibocsátásukat, igazodva a kiotói megállapodáshoz.

Október 7. **Romániában több településen is** madárinfluenzával fertőzött szárnyasokat találtak, ezért falvakat helyeztek karantén alá, illetve a gyanús állatokat elpusztították. Ausztria, Lengyel- és Magyarország sem vesz át Romániából származó élőállatot, húst és tollat. Világszerte egyre komolyabban foglalkoznak egy esetleges járvány lehetőségével.

Október 8. **Több tízezer ember** halt meg egy 7,6-es erősségű földrengésben főleg Pakisztánban, de vannak áldozatok Afganisztánban és Indiában is. Sok százezren váltak hajléktalanná, egész települések váltak a földdel egyenlővé. Több ország mentőalakulatokat küldött a térségbe, ahol első lépésben leginkább helikopterekre, sátrakra, takarókra és gyógyszerekre lenne szükség.

Október 9. **Jelentősen megnőtt** Horvátországban az európai uniós tagságot pártolók aránya, miután az EU zöld utat adott Zágrábnak a társulási tárgyalások megkezdésére. A júliusi 47 százalékkal szemben jelenleg a megkérdezettek 63,5 százaléka támogatja a csatlakozást. Emelkedett Ivo Sanader kormányfő népszerűsége is.

Ivo Sanader

Október 10. **A német konzervatív pártok** (CDU, CSU) és a szociáldemokraták (SPD) megegyeztek, hogy a legerősebb parlamenti frakció adja egy majdani nagykoalíció kancellárját, így várhatóan a négy mandátumos többséggel bíró konzervatív pártok jelöltje, Angela Merkel lesz a kormányfő. A tárcákon a kabinetben valószínűleg egyenlő arányban osztoznak.

Október 11. **A halálbüntetés elleni világnapon** az Amnesty International emberjogi szervezet világszerte tüntetéseket szervezett, felszólítva az országokat, hogy szüntessék meg ezt a büntetési formát. Eddig százhúsz országban törölték el a halálbüntetést. Tavaly huszonöt országban 3797 embert végeztek ki, többségüket Kínában, Iránban, Vietnamban és az Egyesült Államokban.

Diplomáciai csúcsforgalom a KNDK ünnepén

A Koreai Munkapárt megalakulásának 60. évfordulója hirtelen világpolitikai esemény lett. Phenjanban megfordult Putyin orosz és Hu Jintao kínai elnök személyes képviselője is. Ez önmagában is jelzés, de ha ehhez hozzátesszük azt a tényt, hogy az állami emberek nem egy állami ünnepre jöttek, hanem a KNDK kormányzó pártjának évfordulójára, vélhetően többről is szó van. A KNDK jelenlegi vezetése biztos partnerré vált a két nagyhatalom szemében, tudomásul veszik, sőt jelenlétükkel támogatják a szocializmus koreai útját.

Kim Jong Il, a Koreai Munkapárt főtitkára (jobbra) és Wu asszony, kínai miniszterelnök-helyettes

Az évforduló módot adott a kínai vezetésnek, hogy kifejezze a koreai nép, a KNDK és a koreai szocializmus iránti viszonyát. A Kínai Népköztársaság *Wu Yi* miniszterelnök-helyettest küldte a phenjani ünnepségekre, ahol nyomban fogadta *Kim Jong Il,* a Koreai Munkapárt főtitkára. A KNDK fővárosának elegáns negyedében lévő Paekhwawon vendégházban került sor a találkozóra, amely során Wu asszony tolmácsolta *Hu Jintao* kínai államfőnek, a Kínai Kommunista Párt főtitkárának üdvözletét. „Készek vagyunk az új körülmények között is változatlan erőfeszítéseket tenni a KNDK-hoz fűződő hagyományos barátság erősítésére." Hu Jintaónak az ünnep napján nyilvánosságra hozott üdvözlőtávirata még kevésbé hagy kétségeket. „Meggyőződésünk, hogy Kim Jong Il főtitkár vezetése alatt a KNDK népe további nagy sikereket fog elérni a koreai sajátosságú szocializmus építésében."

Nem véletlen, hogy a kínai delegáció tagja volt *Bo Xilai* kínai kereskedelmi miniszter is. Wu asszony ugyanis részletes megbeszélést folytatott *Pak Bong-ju* miniszterelnökkel is a gazdasági kapcsolatok igen jelentős fejlesztéséről. Tavaly a Kína és a KNDK közötti árucsere 1,4 milliárd dollárt tett ki, az idei első félévben máris 900 milliót. Kína, úgy tűnik, lehetőséget kap arra, amire még senki a külföldiek közül: részt vehet a KNDK rendkívül gazdag természeti kincseinek feltárásában és hasznosításában, továbbá az infrastruktúra fejlesztésében. Hogy mit jelent ez? A KNDK-ban a másfél évtized kárai után új energetikai ipart, bányászatot kell teremteni, vasutat kell építeni, erőműveket, élelmiszeripari üzemeket, fejleszteni kell a szolgáltatásokat. A KNDK-ban nincs koncessziós törvény, a külföld eddig érdemben nem kapcsolódhatott az ilyen fejlesztésekhez. Most talán változnak a dolgok.

A kínai fél nem mulasztotta el kihasználni a pekingi koreai fogadást sem a felsőszintű érintkezésre. Az ország legmagasabb vezetőinek egyike, *Jia Qinling* vett részt a koreai nagykövetség jubileumi fogadásán, ami a diplomáciában igen fontos jelnek számít.

Mint megtudtuk, a KNDK fővárosában nem csak kínai vendégeket vártak. A pártünnepre Phenjanba érkezett *Konstantin Pulikovszkij* is, aki nem más, mint Putyin orosz elnök személyes megbízottja, akinek első útja ugyancsak Kim Jong Il főtitkárhoz vezetett. A diplomáciai csúcs jelzi azt is, hogy koreai félsziget atommentesítésével foglalkozó hatoldalú tárgyalások novemberi fordulóján a KNDK nincs egyedül, amit Japánnak, s főleg az Egyesült Államoknak is tudomásul kell vennie.

– Munkatársunktól

A huszonötök Európájából jelentjük

● Kétnapos maratoni tárgyaláson, a brit és az osztrák külügyminiszterek közötti „árukapcsolásos" háttéralkuval október 3-án éjfél előtt létrejött a *Törökországgal folytatandó csatlakozási tárgyalások megkezdésére* vonatkozó döntés. Ursula Pasnik osztrák külügyminiszter egyrészt hozzájárult az Ankarával folytatandó tárgyalások anyagából a „különleges státusra" vonatkozó passzus elhagyásához, másrészt a török csatlakozásért lobbizó, a soros brit elnökséget képviselő Jack Straw külügyminiszter elfogadta, hogy Bukarest és Szófia felvétele után *Zágráb huszonnyolcadik tagként,* várhatóan 2009–2010-ben belépjen az európai klubba.

● A közelmúltban második alkalommal rendezték meg, *„Az Európai Unió, Törökország és a kurdok"* konferenciát. Francis Wurtz, az Európai Parlament baloldali frakciójának (EUL/NGL) az elnöke hangsúlyozta, hogy a Törökországgal folytatandó megbeszéléseken a *„kurd kisebbség helyzete nem jelenthet alkutémát"*. A Brüszszelben tartott tanácskozáson többek részt vettek: az olasz Vittorio Agnolletto EUL/NGL-képviselő, az EP „kurd baráti kapcsolatok" bizottságának a koordinátora, a német Felecnas Uca, az EU–Törökország parlamenti bizottság tagja, az EP több tagja és a civil szervezetek képviselői. Uca felszólalásában azt mondta, hogy a török hatóságoknak „biztosítaniuk kell az alapvető emberi jogokat a kurd kisebbség számára". Vittorio Agnolletto szerint Ankarának „tiszteletben kell tartania a strasbourgi Emberjogi Bíróság ítéletét, amely tiszta és szabad eljárás lefolytatását" követeli a bebörtönzött Ocelan kurd vezető ügyében. A baloldali frakció képviselői felszólították a szembenálló feleket, hogy „a demokratikus elveken alapuló megegyezés és a tartós béke megvalósítása érdekében folytassák a párbeszédet".

● *Valery Giscard d'Estaing volt francia elnök, az európai alkotmánytervezet „atyja" élesen bírálta az EU soros brit elnökségét* és a litván Dalia Grybauskaitet, az EB költségvetési biztosát, mert a szervezet 2007–2013-as időszakra vonatkozó költségvetése ügyében nem történt haladás. Brüsszelben azért is támadják a brit kormányt, mert az európai alkotmány franciaországi és a hollandiai elutasítása után nem kezdeményezett konzultációt a szervezet jövőjéről. Az angol diplomácia a Londonban történt terrorakcióval valamint a németországi választásokkal indokolta a lemaradást.

Gribauskaite asszony szerint súlyos hiba, hogy a brit elnökség az EU októberi informális csúcsértekezletének a kiemelt témái között nem szerepelteti a költségvetés ügyét. A biztos azt mondta, hogy *„nem lehet tárgyalni az Európai Unió jövőjéről, ha nincs döntés a pénzügyi kérdésekről"*. A franciák és más országok véleménye ellenére Tony Blair brit miniszterelnök júniusban megakadályozta a luxemburgi elnökség által javasolt kompromisszumos költségvetési tervezet jóváhagyását. Az új büdzsé mielőbbi elfogadását az Európai Bizottság és a jövőbeli támogatásokra számító új tagállamok sürgetik elsősorban. Brüsszeli szakértők szerint a költségvetési tervezet csak november végére készülhet el.

– Munkatársunktól

NEGYVEN ÉVE TÖRTÉNT

Véres ellenforradalom Indonéziában

1965. szeptember 30-án a huszadik egyik legnagyobb méretű tömeggyilkosság kezdődött el Indonéziában. Az ország élén az el nem kötelezett országok mozgalmának egyik alapítója, a nemzeti függetlenség következetes híve, Sukarno elnök állt. Az államfő politikáját támogatta és a kormányban részt vett Indonézia Kommunista Pártja (IKP) is.

Az 1920-ban alakult IKP *széles tömegbefolyással rendelkezett,* és 1956–65 között „a nem szocialista világ" legnagyobb kommunista pártjává vált. *Taglétszáma 1965-ben elérte a 3,2 milliót,* és a párt az 1958. évi helyi választásokon mintegy nyolcmillió szavazatot kapott. Az IKP által irányított szakszervezeteknek: a Parasztfrontnak, a Népi Ifjúságnak és a baloldali nőszervezetnek összesen mintegy tizenötmillió tagja volt a 120 millió lakosú országban. 1965 májusában az IKP vezetése már *felismerte a nemzeti burzsoázia jobbratolódását és az ellenforradalmi veszélyt, de nem tett hatékony intézkedést a későbbi események elkerülésére.* Az illegalitásban újjászervezett pártvezetőség későbbi értékelése szerint hibás volt Sukarno politikájának a kritikátlan követése és a forradalmi változásokra nem érett helyzet téves megítélése.

A CIA által támogatott és a stratégiai erők parancsnoka, *Suharto* tábornok által irányított kommunistaellenes leszámoláshoz a baloldali tiszteknek „Sukarno elnök védelmére" irányuló állítólagos puccskísérlete szolgáltatta az ürügyet. Az erőszakhullámot közvetlenül az indította el, hogy a Suharto által szervezett összeesküvésben részt vevő hét tábornokot ismeretlen személyek 1965. szeptember 30-án elhurcolták és meggyilkolták. A gondosan előkészített propagandahadjárat a merénylettel azonnal a kommunistákat, a „hitetleneket" vádolta, és országszerte megkezdődött a szervezett hajsza a párt tagjai, szimpatizánsai ellen. 1966 márciusában Suharto félreállította a már csak névleges hatalommal rendelkező Sukarno elnököt.

A CIA 1983-ban kiadott jelentése mintegy *250 000 áldozatot* említett, de a Suharto közvetlen környezetéhez tartozó Sudome és Sarwo Edie tábornokok azt állították, hogy a *halottak száma ötszázezer és kétmillió között lehetett.* Robert J. Marten, a dzsakartai amerikai nagykövetség egykori politikai munkatársa a Washington Postban elismerte, hogy irányításával készültek 1963-tól – a központi irányító testületek tagjaitól a helyi szervezetekig bezárólag – a kommunisták neveit tartalmazó listák. „Eredményes munkájuk" bizonyítására a puccsisták viszonzásul átadták a meggyilkolt személyek adatait az amerikai titkosszolgálatnak. Joseph Lazarsky, a CIA volt indonéziai helyettes vezetőjének a Washington Postban közölt nyilatkozata szerint a tömeges kivégzések miatt *„1966. január végére már teljesen szétverték az IKP vezetését"*. Az áldozatok között szerepelt többek között *Dipa Nusantara Aidit,* a kommunista párt elnöke is. A tekintélyes amerikai újság azt is megírta, hogy a hatóságoknak nem sikerült bizonyítaniuk a *„kommunista összeesküvés"* vádját a hét tábornok halálában.

A Suharto-diktatúra idején *ítélet nélkül egymillió személyt deportáltak* Buru szigetére. A tíz-tizenöt év után elengedett emberek személyi igazolványába „volt politikai fogoly" megjegyzést bélyegeztek, ami teljesen kiszorította őket a társadalmi életből. A baloldaliak elleni megkülönböztetés családtagjaikat is sújtotta, akik közfunkciót nem tölthettek be és másodrendű állampolgárokká váltak.

A hétszer (!) újjáválasztott *Suharto uralma harminckét évig tartott.* A korrupciós botrányok valamint a válságos politikai és gazdasági helyzet miatt a tábornok 1998-ban kénytelen volt az elnöki tisztségből távozni. *Abdurrahman Wahid,* demokratikusan választott államfő 2001-ben a saját nevében *bocsánatot kért az áldozatoktól és hozzátartozóiktól* a katonai uralom idején a muzulmán milíciák által elkövetett kegyetlenségekért. Az indonéziai „demokratikus átalakulás" korlátait mutatja, hogy a hadsereg és a visszahúzó politikai erők ellenállása miatt az elnök nem tudta a kommunistaellenes törvények visszavonását a parlamenttel elfogadtatni.

Az utóbbi időben megújult a reakciós Új Front (FAK) tevékenysége, amelynek a vezetői kijelentették, hogy „a kilencven százalékban muzulmán lakosú országban tűrhetetlen a kommunisták ateizmusa". A FAK egyik fő célja, hogy megakadályozza a Suharto-féle államcsíny valós okainak a nyilvánosságra hozatalát. *Pramodia* ismert író vezetésével 1999-ben megalakult az 1965–66-ban elkövetett gyilkosságok felderítésére egy tanulmányi csoport, amely ugyan megállapította a vérengzések helyszíneit, de a hatóságok megtiltották a tömegsírok feltárását.

A nemzetközi közvélemény többségének a közömbössége mellett, Washington asszisztálásával végrehajtott büntettek kitervelői és elkövetői a mai napig nem kerülhettek bíróság elé!

Bence Dániel

Vágyálom az élhetőbb világ?

Interjúnak készült a cikk, s aztán ez lett belőle. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi minisztert kértük, hogy válaszoljon A Szabadság néhány kérdésére. Írásban válaszolt: de az interjú oly terjedelmesre sikerült, hogy a nyolcoldalas hetilapunk egész oldalát, vagy még többet foglalna el! Ezért aztán kivonatát adjuk, megtüzdelve saját gondolatainkkal.

Feladtuk a labdát

Kérdésünk legelébb így szólt: miként ítéli meg a környezetvédelmi és vízügyi tárca vezetője a miniszter és a tárca helyzetét a gazdasági és társadalmi érdekek ütközésében? És van-e, érvényesül-e a környezetvédelmi koncepció, amely elengedhetetlen az élhető élethez? Mi a labdát feladtuk, a lehetőséget ahhoz, hogy a miniszter elmondja: bizony nehéz helyzetben van, kétféle nyomásnak kitéve. Egyszer a gazdasági érdekek, a multik, a cégek (amelyek profitra törekszenek, sokszor tekintet nélkül a környezeti értékekre), máskor az emberek, a társadalom, a zöldek szorításában kell okos döntésekre jutni! Nos, erre nem hivatkozott, szinte elfelejtődött a kérdés a szövegben.

Ami a koncepciót illeti, már inkább kaptunk magyarázatot, de szakmai műszóval: nehezen emészthetőt! Alig felfogható az Országgyűlés 132/2003 (XII. 11.) OGY határozata, és a benne említett NKP, amely nem más, mint a 2003–2008 közötti program. Aztán az erről rendelkező jogszabályok sora, kormányhatározat, majd az akcióprogram 9 pontban… a lényeg pedig, mintegy 350 feladat tartalmi leírása kapcsolódik az EU által előírtakhoz.

De olvashatunk még TAP-ról, KIOP-ról, HEFOP-ról, GYOP-ról (stb.), ami ugyan a szakembereknek lényeges dolgokat mondhat –, de éppen az olvasónak semmit! S ilyen értelemben hatását veszti az interjú. Sem megértést, sem mozgósítást nem eredményez!

Tehát vannak programok és valamennyi pénz is van! Idén 171 milliárd forintnyi környezet-, természetvédelmi, vízügyi fejlesztés valósul meg. Mind uniós, mind hazai pénzekből. Sok-e vagy kevés ez az összeg, aligha derül ki a válaszokból, de sejthetően, kevés! Mert szinte ujjongott a miniszter, hogy a következő 5-6 évben 3000 milliárd forint „mozdul meg” és e terület az új típusú gazdaság egyik húzóágazata lehet.

Munkahelyek jönnek létre, illetőleg exportképes ágazattá növi ki magát a magyar környezetvédelmi ipar!

Kevesebb hulladék, kevesebb pénz

Ezzel talán sikerül(het) sok mindent jóvátenni azokból az elmaradásokból, amelyeket felróttak nekünk környezeti szennyezés ügyében a csatlakozás idején (és még mindig jelentős a tartozásunk). S amellett, hogy az idő haladtával a helyzet csak tovább romlana, most talán már nagyobb az odafigyelés. Egyébként azt mondja a miniszter: „Környezeti jólétünk igazából akkor javul, ha kicsi a szennyezés, és nem akkor, ha sok pénzt költünk rá. Szerintem akkor mennek rendben a dolgok, ha kevesebb a hulladék és nem akkor, ha horribilis összegeket költünk a szeméthegyek és méregtömegek ártalmatlanítására. Ebből a feladatból egyébként mindenkinek ki kell vennie a részét!”

Arról is értesültünk, hogy több mint száz törvény, kormány- és miniszteri rendelet, illetve kormányhatározat született a csatlakozáshoz kapcsolódóan. S úgy tűnik, kiteljesedőben a környezetvédelmi szabályozás rendszere – a szennyező fizet elv érvényesítésével. Bár jóllehet, mindebben még igencsak gyermekcipőben járunk! A szigor csak kevéssé érvényesül. A szankciók nem látszanak elegendőnek, a felvilágosító szó pedig kevés. Pedig akikre vonatkoznék, a GDP tetemes részével bírnak!

Persze, már az is eredmény, hogy a használhatatlanná vált elektromos készülékeket kötelező visszavenni, akárcsak a bolti üvegeket, műanyagflakont préselnek, báláznak és egyre több az újrahasznosítható anyagok rendszere. Ami a hatósági munkát jelenti, januártól egységes zöldhatóság működik, amelyet különböző átszervezésekkel hoztak létre, viszont a társadalom keveset tud róla. Ennél fogva kevésbé is támogatják a munkáját.

Végre: „nagy léptékű kármentesítési projektek kezdődtek az ország legszennyezettebb gócainál – köztük a nagytétényi Metallochemia (12 milliárd), a budafoki barlanglakások, az ürömi gázmassza lerakó felszámolása – összesen 21 milliárd forintba kerül, a dunaújvárosi kohósalak pedig az útalapba például az M6-os úton. Mit mondhatunk? Miért kellett ehhez (a rendszerváltás óta) másfél évtizedet várni? Amikor az életről van szó!

Kérdeztük a minisztertől azt is, vajon a természeti katasztrófák szükségszerűen következnek be? A felismerés (hogy vigyázzunk az élővilágra, nélkülözhetetlen tényezőire) nem mai keletű, akkor miért nem írta alá az USA mint a legnagyobb „világszennyező” a kiotói egyezményt? A válasz erre ugyan elmaradt, talán mert a kormányfő találkozik Bushsal e napokban, és ugyebár, akasztott ember házában kötélről nem illik beszélni…

Ehelyett azonban arról szól a nyilatkozat: „Globálissá vált problémáink szorosan összefüggnek a környezet állapotával, a természeti erőforrások hasznosításának módjával, a természeti környezet elszennyezésével.” Példaként olvashatjuk, hogy az ENSZ nemrégiben hozta nyilvánosságra 1300 tudós munkáját a Föld környezeti állapotáról, az ökológiai rendszerek és szolgáltatások értékéről.

Az emberi kéz ártalma

Jellemzően: egy érintetlen vizes élőhely Kanadában hektáronként hatezer dollárt ér, szemben a mezőgazdasági terület kétezer dolláros értékével! A több mint háromezer hektárnyi tengeri láp Srí Lankán ötmillió dollárt ér évente – szolgáltatásaival, vadászati, halászati lehetőségével.

Pusztító viharokról érkeztek hírek, a Tátrából, Erdélyből, a Kárpátok vonulatából, környezetéből. A tragédiák okozója elsősorban a dilettáns módon kezelt, vágott erdők. Ez járult hozzá a nagy tiszai szennyeződésünkhöz is. (Azóta sem találják a felelőst, szokás szerint, azóta sem tart sehol a kártérítés. Viseli a csapást a magyar gazdaság!) S mindennek az igazi okozója az érdek, a pillanatnyi haszon, a profit utáni hajsza! Minderről kormánytagnak nem ildomos beszélnie, nem vádolhatja a Föld kizsarolásával a világcégeket, a tőkés rend okozta nyomorúságot…

Nincs erő, nincs jogszabály, nincs hatóság, amely lefogná az ember pusztító kezét – az emberét? Talán inkább a tőkéét, amely céljaiban, eszközeiben nem válogatós. A következményeket pedig viselje más! A kapitalista gazdasági viszonyok alig teszik lehetővé, hogy a korlátozó jogszabályok érvényesüljenek hathatósan a természet a környezet igazi védelmében.

Hiba lenne, persze, ha szemet hunynánk olyan intézkedések felett, mint a Vásárhelyi-tervben a Tisza természetes vízjárásainak visszaállítása, a Balaton vízminőségének javítása, a kis-Balaton ügye, valamint a szennyvízkezelés országos sok feladatában a számtalan eredmény. De aligha elegendő a gyorsaság, az ütem, a lendület! „Ha eltűrjük a környezet további romlását a világban, az aláássa a szegénység legyőzése és a fenntartható fejlődés megvalósítása irányába tett erőfeszítéseket…! – így szól az interjúkérdésre a válasz.

És az önkormányzatok?

Valószínű, hogy e felfogásnak köszönhetően írhatja Persányi Miklós miniszter: „Nagy sikernek tartom, hogy a Zengőn a mai napig nem épült meg a lokátor. A történet persze még nem zárult le. Abban viszont teljesen biztos vagyok, hogy az eredeti terv nem valósul meg a Zengőn. Ez a példa is alátámasztja, hogy a zöldmozgalmak elérhetnek sikereket.” A civil szervezetek már többször bizonyították, tanúsítja ezt a Greenpeace számos eredményes megmozdulása.

Utolsó kérdésünk a helyi erőkre, a települési önkormányzatokra vonatkozott. Az eredeti anyagban megint féloldalnyi jogszabály-magyarázat következett, de a lényeg: a minisztérium a lehetőségekhez képest évek óta igyekszik anyagilag is támogatni az önkormányzatokat ebbéli céljaikban. Márpedig részükről az igény nem csekély, idén is 1299 pályázat keretében 3 milliárd forintnyi összegben jelentkezett. Megint az ominózus kérdés: sok-e vagy kevés?

Ám: „A források szűkös volta és az érdekütközések mellett az önkormányzatoknak egyéb nehézségekkel is szembe kell nézniük. Ilyenek a szoros határidők (?), a rengeteg feladat mellett nincs lehetőség egy igazi jövőkép, jó település- és területfejlesztési terv kialakítására. Nincs kellő jó szakember, társadalmi párbeszédre van szükség” – látja a dolog fontosságát a miniszter. Hozzátéve: a közigazgatási reform a decentralizációt új alapokra helyezheti és kedvezőbb feltételekhez juttatná az önkormányzatokat környezetügyi feladataik ellátáshoz. E tekintetben, úgy vélem, egyetérthetünk Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel.

Az Európai Unió elvárásait és azt figyelembe véve, hogy a világban egyre nagyobb lendülettel fordulnak a környezetvédelem felé, bőven van még teendő idehaza is. Kérdés, hogy ennek az új szemléletnek mikor tud majd megfelelni az aktuális hatalom.

Mártonfy Mihály

Háromoldalú nehézségek

Az idei évben is kemény bértárgyalásokra lehet számítani: legalábbis ez derült ki a legutóbbi napokban kezdődött háromoldalú érdekegyeztető fórumon.

A Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) ülésén ugyanis már az elején felszínre kerültek a kormány, a munkaadók és az érdekvédelmi szervezetek közt feszülő érdekellentétek. A kormányoldal egyetértett ugyan a legkisebb bér jövő évi emelésével, ám ez kisebb mértékű emelés, mint amit a szakszervezetek tűztek ki célul. A munkáltató szóvivői pedig szokás szerint keményen felléptek a dolgozók bérkövetelései ellen, mondván: a cégek piaci esélyeit rontják a bérből és fizetésből élők számára nyújtandó megemelt juttatások, illetve ezen fizetésemeléseket csak egyéb szociális kiadások megvonásával tudnák elképzelni.

Sajnos Magyarországon – a nyugat-európaitól eltérő érdekvédelmi tradíciók miatt – a vállalatok vezetői összehasonlíthatatlanul erősebb pozícióban vannak, mint a dolgozók érdekképviseleti szervei, így a béralku is csupán ennek függvényében alakulhat. Másrészről egyes szakszervezeti vezetők már azt is eredménynek tartják, hogy az Orbán-kormány idején mellőzött OÉT újból létrejöhetett és bérharcok számára keretet nyújthat.

Ám az érdekegyeztető fórum és a szakszervezetek helyzete a ciklikus kormányváltások miatt bizonytalan. Így a dolgozói érdekérvényesítés kultúrájának kialakulásához hosszú időre és minden oldalról megfelelő hozzáállásra, illetve az érdekvédelmi szervezetek minél szélesebb körű összefogására van szükség.

D. A.

Belga sztrájk – magyar tanulságok

Néhány nappal ezelőtt rövid időre sztrájkba léptek a belga légiforgalmi dolgozók: az esemény a MALÉV egyik járatát is érintette. A munkabeszüntetés oka a lengyelországi bányászok megmozdulásához hasonlóan az ottani kormány tervezett antiszociális lépései.

A hír kapcsán tudósítók arról is beszámoltak, hogy egy olyan országban állt le a munka, ahol a dolgozókat széles körű szociális és jóléti juttatások illetik meg. Mindebből az következik, hogy a sztrájk túlmutatott önmagán. Arról van szó ugyanis, hogy több nyugati országban, így itt is erőteljes a dolgozók öntudata, ezért az összetartó munkások a legkisebb munkásellenes intézkedésre is kemény fellépéssel reagálnak. Ehhez hasonlóan nyilatkozott a napokban Bozsik János, az autonómok szakszervezetének vezetője is, aki például a francia társadalomban erősen jelen lévő munkásszolidaritás eredményeit méltatta.

Ilyesmi Magyarországon azonban csak kevés helyen létezik. Egyfelől az érdekképviseleti szervek szűkre szabott jogköre legfeljebb sovány béralku kiharcolására elegendő, az egész országot megmozgató akciókat a hazai szakszervezetek – részben a magyar társadalomban jellemző széthúzás miatt – nem tudnának kezdeményezni. Emellett fellépésüket az is bénítaná, hogy egy-egy demagóg hazai párt vagy közéleti személyiség kisajátítaná, pártpolitikai kérdéssé degradálná a dolgozók munkaügyi és bérharcát, kampányfogásként felhasználva azt saját érdekében. Holott kiszolgáltatott országunkban éppen hogy arra lenne szükség, hogy a közéletben a munkából élő egyszerű emberek érdekeit komoly munkaügyi fegyverekkel a kezükben – a dolgozókat szervező és összetartó erős szakszervezetek, ne pedig nemzeti konzultációval vagy egyéb álérdekvédelmi lózungokkal dobálózó munkásbarát szerepben tetszelgő demagógok képviseljék.

B. Deák András

Szocialista trükkök a választások előtt

A szólás szabadsága közéleti műsor október 9-ei adása sokakat megdöbbenthetett. Az úgynevezett kis pártok esélyeit taglalták. A Munkáspárt ebbe a körbe nyilván beletartozik, a műsorba azonban nem hívták meg, sőt olyan ügyesen csavarták a mondanivalójukat, hogy egész idő alatt egyetlenegyszer ejtették ki azt a szót, hogy Munkáspárt. Volt benne szó a Fideszről, az MDF-ről, de döntően a Jobbik–MIÉP összefogásról. Egyszerre igyekeztek tisztára mosdatni a radikális jobboldalt, mondván, egy ilyen pártra nyugodtan szavazhatnak a polgári szavazók. Ezzel együtt a szerkesztők engedték, hogy a nacionalista, radikális gondolatvilág, mint valamilyen fenyegető erő, egy kicsit belengje a stúdiót és nézők otthonait.

A Jobbik elnöke, aki meghívást kapott, ország-világ előtt a MIÉP-pel való kapcsolatukat „becsületes férfias tiszta egyezség”-nek nevezte, amelyet meg kellett kötni a magyar érdek védelme céljából. Elmondhatta a szélsőjobboldali füleknek kedves jelszavakat: nem lett volna szabad megszavazni Románia belépését az EU-ba, mielőtt az erdélyi autonómia ügye nincs sínen. A liberalizmus pusztításai után „rendet kell teremteni” az országban, és így tovább, és így tovább. Mindezt az állami, közszolgálati televízióban.

Csurka István nem volt ott. Csurka személye nyilván zavarta volna a műsor kedélyes jellegét, és akadályozta volna a „szerecsenmosdatást”. A fiatal jobboldali arc felvillantása talán még hitelesebbé tette a veszélyérzetet, ami sok emberben lappanghat.

Szeptemberben a liberális 168 Óra azt írta a Jobbikról, hogy a „fiatal hipernacionalisták” nem jutnak sajtóhoz, mivel „rendpárti, neoklerikális üzeneteikre nem csupán a balos, de a Fidesz-közeli médiumok sem vevők”. A 168 Óra azonban megnyitotta a kapukat, amit a kormánytelevízió most folytatott. Mire is megy ki a játék?

A Jobbik–MIÉP csapat megerősödése két dolgot is hozhat az MSZP és az SZDSZ konyhájára. Egyrészt, a nacionalista, radikális jobboldali szavazók otthagyják a Fideszt, és rájuk szavaznak. A mai kiegyenlített helyzetben pár százezer szavazat halálosan fontos lehet. Másrészt, ha sikerülne az MSZP-nek újra elhitetnie az emberekkel, hogy a szélsőjobboldal döngeti a hatalom kapuit, úgy megismétlődhet 2002, azaz sokan szavaznának félelemből az MSZP-re olyanok is, akik úgy általában utálják az MSZP-t.

Az MSZP-taktika része a Munkáspárt teljes elhallgatása is, amire ez a tévéműsor is kiváló példa. Minél kevesebbet beszélünk róla, annál kevésbé fognak rá emlékezni, s főleg nem fognak rá szavazni. A Népszabadság egyszerre alkalmazza az elhallgatás és a lejáratás eszközét. Ez utóbbiból is láthattunk példát a héten. A Népszabadság közölte egy munkáspárti tag írását a lapban. Miért kellett közölni? Nos, azért, hogy így mondassanak ki két alapvetően téves tételt. Az egyik: „Az MSZP marxi értelemben nem baloldali párt, de a Fidesztől mindenképpen balra helyezkedik el. Ameddig a Munkáspárt nem lesz olyan helyzetben, hogy a magyar kormány vezető ereje lehet, számunkra mégis jobb, ha nem a Fidesz, hanem az általunk jogosan és élesen bírált MSZP van hatalmon.” Ez a tétel, ha elfogadnánk, azt jelentené, hogy a Munkáspártnak semmi dolga nincs, csak támogatni az MSZP-t, hiszen se holnap, se holnapután nem mi alkotjuk a kormányt. Nem kell csinálni semmit, például aláírásokat sem kell az ellen gyűjteni, hogy az MSZP-kormány alávaló módon el akarja adni a magyar kórházakat. A szerző nem is ír a népszavazásról egy sort sem, tudva-tudván, hogy az MSZP-ben ez nem tetszik. A Munkáspárt azonban nem fogadja el ezt a tételt. Küzd a magyar kapitalizmus ellen, akár az MSZP színeiben, akár a Fidesz színeiben jelenik meg.

A másik tétel ennél személyesebb. „A Munkáspárt eredményesen szerepelni az országgyűlési választásokon Thürmer Gyulával már nem képes.” Ez a csattanó, legalábbis a szerző szerint. A radikális jobboldali oldalon tegyük félre Csurkát, a baloldalon Thürmert, és az MSZP rengeteg szavazathoz fog hozzájutni – gondolják az MSZP-ben. Az MSZP sohasem szerette Thürmer Gyulát, de mindeddig nem foglalkozott vele ennyire. Miért most kezdi? Nos, azért, mert a Munkáspártnak most van tényleges esélye arra, hogy tizenhat év után először labdába rúgjon. Most, amikor tényleg sok embernek van elege a parlamenti pártok pöffeszkedő, „ki ha nem én” stílusából, Egyre többen nem kérnek abból, hogy a szemünk láttára lopjanak a politikusok, és mi még tapsoljunk is hozzá. Nem kérnek abból sem, hogy Gyurcsány úgy jön haza az USA-ból, mint egykor a római császárok, és négyezer munkahely igen távoli lehetőségét mint komoly hadi sikert tünteti fel. A négyezer semmi a négyszázezer munkanélkülinek, és az emberek ezért kezdenek a Munkáspárt felé fordulni. A Munkáspártnak azonban meg kell érnie a választást. A pártellenzék egy év óta próbálja a párt vezetését leváltani, és a párt politikáját megváltoztatni. Sikertelenül! A párt többsége a mai politikát és a mai vezetést támogatja.

M. L.

Felelősség, forradalmiság

Hatvan éve alakult meg a Koreai Munkapárt. Ebből az alkalomból megemlékezést tartott a Munkáspárt október 7-én, a Baross utcai székházban. Az ünnepségen részt vett Kim Gwang Sop elvtárs is, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság nagykövete.

A baráti hangulatú rendezvényen először *Thürmer Gyula,* a Munkáspárt elnöke méltatta a Koreai Munkapárt hosszú és küzdelmes útját, legfőbb eredményként kiemelve azt, hogy a koreai nép mindig a saját kezében tartotta a sorsát. Soha nem engedett be idegen tőkét, holott látszólag ez lett volna a könnyebbik út.

– Mert ha idegenek uralják az országot – mondotta Thürmer Gyula –, akkor a saját hazánkban csak rabszolgák lehetünk.

Ezek után *Kim Gwang Sop* arról beszélt: mint ahogy egy ember, úgy egy nép is alakíthatja saját sorsát. A koreai nép is ezt teszi.

Majd méltatta a Munkáspárt eredményeit.

– Tisztában vagyunk a Munkáspárt és a kommunisták helyzetével jelenleg Magyarországon. Ezért nagyra értékeljük a munkáját – mondotta a nagykövet.

F. A.

Egy képkocka a koreai televízióból

Merre megy a Fidesz?

(Folytatás az 1. oldalról)

Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a Fidesz megerősítette a multik kiharcolt jogait, az adókedvezményeket nem változtatta meg, sőt megtűrte, hogy az adókedvezményre már nem jogosult cégek egy egyszerű névcserével újra minden jogot élvezzenek.

A Fidesz legnagyobb ajándéka a külföldi tőkének azonban nem ez, hanem a munkatörvénykönyv módosítása volt. A Fidesz idején vált a magyar munkavállaló jogilag is teljesen kiszolgáltatottá. Az már egy másik kérdés, hogy az MSZP, amely az ellenzékben hangosan ígérte a törvény felülvizsgálatát, hatalomra jutva, semmit sem tett.

Az Orbán-kormány azonban felismert valamit. Csak akkor lesz módja saját köreinek gazdagodását biztosítani, ha a multinacionális tőkének megadja, ami „neki jár”, de juttat valamit a társadalom széles rétegeinek is. Az Orbán-kormány elindított egy lakástámogatási rendszert, amely vitathatatlanul a tehetősebb rétegek számára jelentett előnyöket, de párhuzamosan támogatta a szociálisbérlakás-építkezést, amely az egyetlen érdemi lehetőség ahhoz, hogy a legszegényebbek lakáshoz jussanak.

Meghirdette a kórházak privatizációját, de alapvetően szakmai befektetők útján és körbehatárolt módon. Ugyanakkor nem engedte, hogy az egészségügyet teljesen a piaci viszonyok határozzák meg.

Az Orbán-kormány az adórendszert a középosztály gyarapodására változtatta meg, de lényegesen felemelte a minimálbért, erőszakkal kétszer is. Ezzel messze nem kárpótolta a rendszerváltás veszteseit, de adott az embereknek. Igaz, ez növelte a magyar vállalkozók kiadásait, de a magyar textil-, bőr- és ruházati ipart nem ez tette tönkre, hanem az élő munkát sújtó, igen magas adók, járulékok és az a kormányzati politika, amely ráengedte a multikat a magyar gazdaságra, anélkül, hogy segítséget adott volna a magyar vállalatoknak. A béreket emelni kell, a versenyképesség megtartásának nem az éhbérért dolgozás a járható útja. Az egyik útja az, amit a Munkáspárt tett, amikor a minimálbér adómentességéért harcolt.

Az Orbán-kormány egy új tőkés réteget hozott a politikába. Azt a fiatalabb vállalkozói kört, amely nem lehetett ott az egykori állami vagyon privatizációjánál, mint az MSZP körei, de nem volt a hatalom közelében akkor sem, amikor az MDF döntött a vagyonról. Ez a kör adta az Orbán-kormány legtaszítóbb tulajdonságait: a törtetést, a mások lekezelését, pökhendi magatartást.

Az Orbán-kormány visszahozta a katolikus egyházat a politikába, kérdésessé tette az egyház és az állam szétválasztását az oktatásban. Legutóbbi nyilatkozataikból azt tűnik ki, hogy ez a veszély mára sem múlt el.

A külpolitika terén is van mire emlékezni. Az Orbán-kormány idején, 1999-ben Magyarország belépett a NATO-ba. Igaz, ezt még a Horn-kormány kezdeményezte, tehát a tőkés érdekek folyamatossága itt is megvolt. Az Orbán-kormány volt az, amely 1999-ben belevitte Magyarországot a Jugoszlávia elleni háborúba, engedélyezte a magyar légtér, a magyar terület felhasználását a Ju- goszlávia elleni agresszióhoz, köztük a magyarlakta vajdasági területek bombázásához.

Orbán Viktor számtalan alkalommal hangsúlyozza manapság, hogy a Fidesz tanult az első kormányzás hibáiból, sok mindent másként csinálna ma. Mi a véleményünk a Fidesz mai politizálásáról?

Változik-e, változhat-e a Fidesz?

A Fidesz ma is jobboldali polgári párt, célja ma is a tőkés rend, a tőkésosztály erősítése, és ezen belül is a hozzá közel álló tőkés körök gazdagítása.

A Fidesz győzni akar 2006-ban, s ezért meg akarja nyerni az embereket. A Fidesz két dologgal tisztában van. Egyrészt, a magyar emberek 70-80 százaléka nem él jobban, sőt nagy részük rosszabbul él, mint tizenöt éve. Érthető, hogy az emberek nyitottak minden olyan szóra, ami nekik végre jobb életet ígér. A Fidesz az eltelt két évben ezért lényegesen változtatott a taktikáján.

A látványos kezdet a Nemzeti petíció volt. Azt mondja, amit az emberek hallani akarnak: Ne adják el a kórházakat! Csökkentsék az adókat! Védjük meg a magyar mezőgazdaságot! A legutóbbi politikai nyilatkozataik egyes privatizációs lépések felülvizsgálatáról éles tiltakozást váltottak ki a kormánykörökben, amelyek éppen a privatizációt erőltették az utóbbi három évben.

A külpolitika sem maradt érintetlenül. A Fidesz az iraki háború idején bírálta a magyar kormány álláspontját. Orbán Viktor az idén elment Izraelbe, ahol teljesen világossá tette a Fidesz álláspontját a magyar–izraeli viszony kérdésében, elítélt mindenfajta antiszemita politikát. A Fidesz jelzéseket adott arra is, hogy környező országokkal való viszonyt ki kellene emelni abból a zsákutcából, amiben van. Orbán többször is találkozott szerb és más vezetőkkel. Jól kivehetővé vált, hogy a Fidesz más külpolitikát akar, mint amilyet folytatott korábban.

Fidesz-korlátok

A „Fidesz-reformnak” azonban már érezhetőek a határai is. Egyrészt, 2002 után a Fidesz komoly szervezetet épített fel, lényegében az egész jobboldalt igyekezett magához vonzani. A sokféleség erő is, de egyben akadály is, hiszen nem lehet mondjuk a privatizáció leállítását úgy követelni, hogy az közben sérti egyes polgári erők érdekeit. Másrészt, az idei németországi választások kristálytisztán megmutatták, hogy a törzsszavazók elfordulása megakadályozhatja a konzervatív erők győzelmét. A német CDU–CSU egyik-másik szociális jelszava már sok volt a hagyományos polgári választónak, és nem szavazott rájuk. A Fidesz mozgásterét ez a tényező nálunk is befolyásolja. Harmadrészt, eddig minden választáson felmerült, hogy kire szavaznak a szélsőjobboldali választók. 2002-ben a MIÉP-et semlegesítették, így a Fideszre szavaztak. Igaz, az SZDSZ és az MSZP ezt kihasználta és a fasiszta veszélyre hivatkozva nagyon sok szavazót, köztük hatvanezer munkáspárti szavazót is maga mellé állított.

Kérdés, hogy mi lesz most. Az MSZP a média segítségével nem véletlenül állt a Jobbik–MIÉP páros mellé. Minden szavazat, amit ők kapnak, az nem megy a Fideszhez. Ez megéri az MSZP-nek azt, hogy az állami tévébe és a liberális sajtóba beengedjék a Jobbik–MIÉP képviselőit. A Jobbik–MIÉP létezése arra is módot ad, hogy a szocialista-liberális választók előtt újra felfessék a szélsőjobboldali veszély mítoszát.

Együttműködik-e a Munkáspárt és a Fidesz?

Természetesen nem! Az MSZP és az SZDSZ, na meg a mi saját pártellenzékünk ugyan ezt hangoztatja minden utcasarkon, de ettől ez még nem igaz.

Együttműködött-e a Munkáspárt a Fidesszel a kórház-privatizáció elleni népszavazáson? Nem, nem működött együtt. A Munkáspárt kezdeményezte a népszavazást, és azt kivívta. A kórház-privatizáció elleni népszavazáshoz mi gyűjtöttük össze a 300 ezer aláírást. Mi és nem más!

A Fidesz nem gyűjtött aláírásokat, ugyanakkor az Országos Választási Bizottságban és más fórumokon kiállt a népszavazás mellett, híveit arra biztatta, hogy írják alá a Munkáspárt kezdeményezését, mert az megfelel az emberek érdekeinek.

A Munkáspárt nem akart kettős népszavazást. Az MVSZ kezdeményezte a kettős állampolgárság ügyét. Az MSZP-nek nem tetszett, de érdemi kísérletet sem tett a megakadályozására. Az MSZP a Munkáspárt kezdeményezését minden lehetséges fórumon akadályozta, az OVB-től az Alkotmánybíróságig, és majdnem sikerült is neki. A kettős népszavazás szerencsétlen dolog volt, de hogy így alakult, abban az MSZP ludas.

Ugyanazt mondja-e a Munkáspárt, amit a Fidesz?

Gyakori az a vád, hogy a Munkáspárt ugyanazt mondja, mint a Fidesz. De vajon így van-e? A valóság az, hogy nem a Munkáspárt mondja azt, amit a Fidesz mond, a Fidesz kezdte mondani azt, amit a Munkáspárt mond.

A Munkáspárt 16 éve stabilan a baloldalon van. Mi nem mozdultunk. Az MSZP fokozatosan elment jobbra, és lényegében feladta a baloldal alapvető, stratégiai értékeit. Mi nem most kezdtük ezt hangoztatni, tizenhat éve mondjuk, kitartóan és következetesen. Mondtuk akkor is, amikor Horn Gyula igyekezett manipulálni az embereket és mondjuk ma is, amikor a Fidesz játszik ezeken a húrokon. A Fidesznek ez taktika, nekünk stratégia, egész politikánk lényege és értelme.

Lehet-e a baloldali, kommunista Munkáspárt és a jobboldali, polgári Fidesz között közös pont? Lehet! Orbán Viktor okos dolgot mondott, amikor Gyurcsánynak azt javasolta: ne engedje a gázárak emelését, de a villanyáramét se. Ez a mindenkori miniszterelnök hatásköre, megteheti. Az ilyen javaslatokat minden lelkiismeret-furdalás nélkül támogathatjuk. Nem azért, mert szeretjük a Fideszt, nem! Hanem azért, mert ez a mi régi politikai követelésünk, ami összhangban van a dolgozók érdekeivel.

Támogatnunk kell-e a Fidesz politikáját az USA-val kapcsolatban, csak azért, mert Orbán így akarja? Természetesen, nem! Azért nem, mert ezt rossznak, a dolgozó emberek érdekeivel ellentétesnek tartjuk.

Támogatja-e a Munkáspárt 2006-ban a Fideszt? Nem, nem támogatja. A Munkáspárt célja nem az, hogy a Fidesz vagy az MSZP legyen erősebb. A Munkáspárt célja az, hogy a Munkáspárt bekerüljön a parlamentbe, mert így többet tud tenni a munkások, a dolgozók érdekeiért.

K. M.

Budapest trónfosztása

(Folytatás az 1. oldalról)

Igen, pusztul a város! Eltorzult itt minden. De leginkább az arányok a szegények és a gazdagok között. És nem is érdemli már meg ez a hely azt a rengeteg pénzt, amit beleölnek. Mert amíg ez a vezetés van uralmon, nincs igazán látszata a városra fordított pénznek! Pontosabban: Hamis a baba! A főváros egész fejlesztési koncepciója alapvetően torz és hamis!

Hiszen amíg az egyik oldalon pörögnek az úgynevezett nagyberuházások – a dél-budai szórakoztató központ, Észak-Csepel s a XIII. kerületi új városközpontjának fejlesztése, az Északi Duna-korzóval s a Foka-öböl körül épülő új északi belvárossal –, addig a másik oldalon, például a XIII. kerületben egy, az Árpád hídnál szükséglakásban élő kétgyermekes édesanya mindössze harminczezer forintból él meg gyermekeivel egy hónapban. Ennyi marad meg a rezsi kifizetése után élelemre, ruhára. Ez naponta, személyenként háromszázharminchárom forintot jelent. Ez nincs két dollár sem! Nyugati szemmel nézve mélyen a szegénységi küszöb alatt van. Úgy India szintjén.

Miről beszélünk akkor? Hát ennyi pénzből ez a család nem fog tudni venni puccos lakást több tízmillióért, amelyekből a lakóparkokban mostanában annyi épül a városban. De még egy egyszerűbb lakást sem tudnak venni, ezért kérvényezték az év elején az önkormányzattól, hogy egy nagyobb, élhetőbb lakást utaljon ki nekik. Nem kértek ők semmi különleges kegyet, hisz mily furcsa, de még ezt a szükséglakást is, ahol kinn van a vécé, piaci alapon (!) bérelték az önkormányzattól.

Az élhetőbb lakásból nem lett semmi, mert akkor harminc kérelmezőre mindössze három (!) lakást tudott „elosztani” az önkormányzat lakásgazdálkodási bizottsága. „A nincsből nem tudunk adni” – nyilatkozta akkor nekem telefonban a lakásgazdálkodási bizottság elnök asszonya.

Miközben még tavasszal is például a Teve utcában üresen, kiadhatatlanul (eladhatatlanul?) álltak a vadonatújonnan épült lakások, azokon a helyeken, ahol azelőtt a munkáslakások álltak. Amelyek ugyan rossz állapotban voltak, de legalább voltak.

Így néz ki tehát a másik oldal a nagy volumenű fővárosi beruházásokkal szemben.

Vajon ezek az új lakások, a lakóparkok, az új városközpontok, az új nagyberuházások kiknek épülnek ma Budapesten? Talán az elszegényedett népnek?

Annak biztosan nem. Mert az nem tudja megfizetni ezeket a horribilis árakat. Akkor hát kiknek?

Emberarcúbb kisvárosok

Kivilágított, felújított hotelek a Nagykörúton. Néhány száz méterrel arrébb pedig szegénység, kosz és nyomor. Ez most Budapest.

És hiába szeretné annyira Demszky úr – ne Budapest legyen Európa magyarországi kulturális fővárosa! Mert most a pestieknek a túléléshez kell a pénz és az energia – s nem a kultúrára. Mert ott van az időzített bombaként izzó panelhelyzet, a nem kevésbé súlyos problémát jelentő elavult gázvezetékek, a több tízezer életveszélyes kémény és az egyre inkább életveszélyessé váló, düledező belvárosi házak. S mindezek mellett a borzalmasan magas rezsiköltségekkel szemben az alacsony fizetések.

Ezekre kellene tehát a pénz. A pesti nép életének jobbá tételére, s nem a gazdagok játékaira. De azért utána kellene járni annak, hogy vajon mire is költötték az államtól kiutalt pénzeket a fővárosban! Egy parlamenti bizottságnak kellene elszámoltatnia a városháza urait, hogy mire is költötték azt a rengeteg pénzt. És vajon jelenleg is mire költik azt a százmillió eurós hitelt, amelyet nemrégiben vett fel a főváros egy nemzetközi bankkonzorciumtól…

A kulturális főváros vidéken legyen 2010-ben! Hogy a vidék ne legyen többé „a lenézett vidék”! Hogy oda is jusson minél több pénz, megvalósulhassanak végre a decentralizációs elvárások, melyek versenyképessé tehetik Magyarországot az Európai Unióban.

De nem csak a „szigorú gazdasági megfontolások” miatt kell előtérbe helyeznünk a vidéki városokat. Hanem azért, mert azok emberarcúbbak és kultúráltabbak a fővárosnál. Ha vonatra szállunk, ahogy távolodunk a fővárostól, egyre tisztább lesz a környezet. Egyre csökken a kosz, még a parlagfű is kevesebb. Kecskemét, Debrecen, Pécs, Szeged, Sopron – és még folytathatnám a sort, mind, mind alkalmasak lennének egy ilyen feladat ellátására. A vidéki városokban már megvan a szükséges infrastruktúra és a megszerezhető életminőség, no meg a vásárlási lehetőségek is elérik az európai szinvonalat. Színházak, mozik, bevásárlóközpontok szinte már mindenütt vannak. Csak egyvalamiben különböznek igazán a fővárostól, de abban nagyon: az általánosan kultúrált viselkedésben!

Ez például onnan szűrhető le, hogy megáll-e a zebrán az autós vagy nem? Mert egy vidéki városban, mondjuk Cegléden, ritkábban akarnak átgázolni rajtunk az átkelőhelyen, mint a túlpörgetett, zaklatott Budapesten. De ne higgye azt valaki, hogy ez azért van, mert vidéken kevesebb az ember s az autó. – Mert az nem látta például az üllői dugót a négyesen, vagy az erős forgalmat Pécs útjain.

De ez mégiscsak más. Vagy itt van a városok tisztasága. Sosem felejtem el, hogy mennyire meglepődtem a Debreceni Tudományegyetem tisztaságán annak idején. Enni lehetett volna a kövezetről, akárcsak Oxfordban!

Vagy, hogy milyen kellemes érzés volt a Barbakánban, Pécsett, a délszláv fesztiválon, ahol olyan kultúráltan szórakozott az a több ezer ember! Nem akart senki sem verekedni, nem tombolt senki. Pedig volt tánc meg saslik, no és sör is, bor is. De nem kellett attól tartani, hogy balhé tör ki. És ez általános a kisvárosoknál, hogy sokkal nagyobb az ember biztonságérzete. Szigorúbbak az erkölcsök, és a szabadosság, mint Pesten, nem nyert teret. Egy vidéki városban például nem illik a gyermekeinket kivinni a homoszexuálisok provokatív felvonulására, merthogy ott nincs is ilyen.

*

Rettenetesen fáj a szívem Budapestért, a szülővárosomért. De mégis azt kell mondanom: hajrá vidék! Annál is inkább, mert az ország gerince ott van. Az aranyló őszben, az illatozó gyümölcsösökben és a kedves kisvárosokban.

Fort András

A jövő évi nyugdíjintézkedések tovább növelik az elszegényedést

Az országban élő több mint két és félmillió nyugdíjas közül nagyon sokan azt remélték, hogy az év végén a kormány emeli a járandóságukat. Ebből annyi valósul meg, hogy novembertől mindössze egy százalékkal emelik az idősek nyugdíját, ami nevetséges, illetve bosszantó. Ugyanakkor két támogatási rendszert vezetnek be.

Egyrészt azok helyzetén javítanak, akik elhunyt házastársuk jogán részesülnek özvegyi nyugdíjban. Másrészt október elsejétől a fűtési szezonban havi kétezer forintos támogatást kapnak a távfűtéses lakásban élő idős emberek. Azok kaphatnak támogatást, akik egyedül vannak és jövedelmük az előző hónapban nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori minimumértékének háromszorosát, ami jelenleg 74 100 forint. Szintén jogos a támogatás, ha egy háztartásban több ember él együtt és a jövedelem egy főre jutó együttes összege nem több a nyugdíjminimum duplájánál, azaz jelenleg 49 400 forint. Ahhoz, hogy a támogatást már októberre megkaphassák a rászoruló nyugdíjasok, október 31-éig kérelmet kell benyújtani a jegyzőnél.

Arra voltunk kíváncsiak, hogy a kétfajta támogatás bevezetéséről a Csongrád megye településein élő nyugdíjasoknak mi a véleménye.

Szeged egyik lakótelepén kettő plusz kettes panelban él férjével együtt *Benda Zoltánné,* aki február óta nyugdíjas.

– Hol dolgozott, s mennyi nyugdíjat kap?

– A postafeldolgozó üzemben gazdászként dolgoztam, februártól havonta 80 ezer forintot kapok. A férjem az egyetem orvoskarán gázkazánfűtő volt, aztán munkanélküli lett, mert otthagyta az állását munkahelyi problémák miatt. Mikor a minimálbért megemelték, a férjem fiatal kollégáinak jelentős összegeket hozzátettek a fizetésükhöz, hogy a minimumot elérjék, de neki csak ötezer forintot adtak, pedig negyven éves munkaviszonya volt. Ezt az eljárást erkölcstelennek tartotta. A férjemnek most 53 ezer forint a nyugdíja.

– Távfűtéses lakásban élnek, számítanak támogatásra?

– A nyugdíjam összege miatt én nem, de a férjem kap havi kétezer forintos támogatást, mert nem éri el a 74 ezer forintot. Bármennyit adnak, örülni kell neki. Akik a létminimum alatt vannak, megköszönik, ha pluszpénzhez jutnak. Nekik ötszáz forint is sokat jelent. És az is jól jön, hogy a 13. havi nyugdíj második felét novemberben fizetik.

Herédi István a szegedi egyetemen udvarosként dolgozott, két éve nyugdíjas. Kétszobahallos, távfűtéses panellakásban él feleségével.

– Kér támogatást?

– Nem vagyunk rá jogosultak. Nekem 88 ezer a nyugdíjam, a feleségemé 58 ezer forint. A rászorultakon kell segíteni. A nyugdíjat 2010-ig folyamatosan emelik úgy, hogy ötvenezer forinttal többet kapnak azok, akik most minimális ellátásban részesülnek. Hamarosan az özvegyi nyugdíjat emelik, rájuk fér, mert a 36 ezer forintból lehetetlen kijönni. Vannak, akik havi kétszázezer forint nyugdíjat kapnak és sokan csak harmincezret. Felháborító az is, hogy rengeteg ember követelőzik. Több fizetést akarnak a tanárok, az egészségügyi dolgozók, a tisztviselők. Panaszkodnak, hogy nehezen tudnak kijönni a pénzükből, de miből emeljenek nekik, amikor az ország jövő évi költségvetését is nagy nehezen tudják kikalkulálni. Mindenkinek abból kell gazdálkodnia, amihez hozzájut.

Makó központjától nem messze családi házban lakik *Márton Ferencné* nyugdíjas. A Szövőipari Szövetkezetnél szövőként dolgozott, a cég elnöke volt a férje, aki már meghalt.

– Mire számít, hogy mennyivel emelik az özvegyi nyugdíjat?

– Nem tartom helyesnek ezt az intézkedést. Nekem 35 éves munkaviszonyom volt, megdolgoztam a megfelelő ellátásomért. Havonta 61 ezer forintot, plusz 16 ezer forint özvegyi nyugdíjat kapok. Gyalázatos dolognak tartom, hogy csak a tizenhat ezret emelik meg néhány százalékkal, mert az semmit sem jelent. Adnak pár ezer forintot, ami a mai árakat nézve egy bevásárlásra is kevés.

– Hogyan él?

– Egyedül, de mégsem magányosan. Az 51 éves vállalkozó fiam szinte mindennap eljön hozzám, sűrűn meglátogat a menyem, az unokám. Sosem jönnek üres kézzel, hoznak csirkét, a múltkor pedig fél malacot tettek a konyhaasztalomra. Úgyhogy jól érzem magam, de a nyugdíjintézkedés felháborított, mert nem veszik figyelembe a kispénzű idősek napi gondjait.

A 86 éves *dr. Fekete Gyula* a Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Főiskola főigazgatója volt, 1980-ban ment nyugdíjba.

– Miként fogadta a hamarosan életbe lépő rendelkezést?

– Az, hogy most csak az özvegyi nyugdíjat emelik, nem tisztességes dolog, mindenkinek megfelelően rendezzék az ellátását. Mire várjak 86 évesen? Jelenleg 108 ezer forint nyugdíjat kapok, a feleségem az SZTK-ban asszisztensként dolgozott, neki 42 ezer a nyugdíja. Ha összeadjuk, 150 ezer, amiből fent tudjuk tartani a hódmezővásárhelyi családi házunkat, s meggondoltan bevásárolunk, aztán nézzük a naptárt, hogy mikor jön a postás a következő havi nyugdíjjal. Szóval egyik hónapról a másikra élünk, de másért tartom felháborítónak a kampánytaktikát.

– Miért?

– Akik nálunknál jóval kevesebb ellátást kapnak, most egy fillér emeléshez sem jutnak. Mi a nyugdíjunkból elvegetálunk, de mit csinálnak azok az emberek, akik ötven-hatvanezer forint nyugdíjat kapnak? Érthető az elkeseredésük, mert az árak mennek felfelé, s ha megemelték volna a nyugdíjukat történetesen tíz százalékkal, valamivel könnyebb lenne a jövőbeli helyzetük.

***

Nem egyező az emberek nyugdíjemeléssel kapcsolatos véleménye, ami természetes. Ki így, ki úgy ítéli meg az intézkedéseket. Éppen ezért senkit sem akarunk befolyásolni, de ne áltassuk magunkat fabrikált teóriákkal, mert ezzel csak ártunk. A kitalációknál sokkal lényegesebb az, ha felmérjük a helyzetet és értelmezzük. Benda Zoltánné például rosszul értelmezi a rendelkezést, mert ha figyelmesen elolvassa, rájön, hogy a férje sem kap havi kétezer forintos támogatást, ugyanis együtt élnek, s kettejük havi nyugdíja összesen 133 ezer forint, ami kettéosztva 66 500, vagyis több, mint a meghatározott 49 400 forint. Ellentmondásba keveredett önmagával Herédi István, mert egyrészt kifogásolta, hogy vannak, akik havi kétszázezer forint nyugdíjat kapnak, és sokan csak harminc ezret tehetnek zsebre, de állítása szerint mindenkinek abból kell megélnie, amit kap. Vagyis ezek szerint azok az öregségi nyugdíjasok, akik nem özvegyi nyugdíjból igyekeznek fenntartani magukat, továbbra is tűrjék az elviselhetetlen sorsukat, bízva abban, hogy talán 2010-ben a három tízezresük mellé még ötöt leszámol a postás, ami már régen felesleges lesz, mert nem élnek.

Márton Ferencné jól érzi magát, mert fia, menye, unokája gyakran meglátogatja és sohasem mennek hozzá üres kézzel. Kitűnt szavaiból, hogy ez jólesik neki, mert a 77 ezer forint nyugdíjára kap két-háromezer forintot, amiből ki kell fizetnie a családi ház rezsijét, s meg kellene élnie. De a gyerekek támogatása nélkül hogyan?

A vásárhelyi főiskola egykori főigazgatójának éles a szeme. Ugyanis 86 évesen is látja, hogy az idős emberek jelentős részét nem érintő nyugdíjemelés tisztességtelen manőver, felháborító kampánytaktika.

***

Négy nyugdíjas véleményéből nem lehet levonni értékálló következtetéseket, mert az országban élő idősek hangulatát talán pontatlanul tükrözik. A közreadott szegedi, makói, hódmezővásárhelyi megnyilvánulásokon azonban érdemes elgondolkozni, s közülük kiválasztani azt vagy azokat a gondolatokat, amelyek reálisak, mert közelebb állnak a valósághoz.

Tarnai László

Gondolatok egy neofitáról

Némelyek véleménye szerint „egy politikus számára a vastag bőr isten adománya”. Nem csak azért mondják, mert a politikus bármilyen badarságokkal áltathat milliókat következmények nélkül, hanem mert azt tapasztalják, hogy többen úgy cserélnek pártot, nézetet, mint mások az alsóneműjüket szokták váltani.

E gondolatok jutottak eszembe hajdan igen tisztelt politikai ismerősöm nemrég kezembe került memoárkötetének olvasása közben. A csalódottságát burkoltan érzékeltető szerző – érdemei hangsúlyozása közben – ekképpen vall önmagáról: „Itt vagyok én, a pártállam legprogresszívabb reformere és fölszámolásának legtevékenyebb szereplője. Én vagyok, aki a nyolcvanas évek derekától annyit tettem.” Többek között „…én jelentettem ki a rádióban, hogy ötvenhat nem ellenforradalom, hanem népfelkelés volt”. Politikai ellenlábasai s persze köztársasági elnöki reményeinek szertefoszlatói „rosszmájú kötekedők, azok, akik kezére lépnek a gödörből kikapaszkodóknak. Paprikajancsik, percemberkék, akiket a politikai játszmában csak a hatalom érdekel. A magukat liberálisnak nevező jakobinusok különítményesei és kivégző osztagai” – állítja róluk.

Ezek után áttekintettem a berzenkedő hazánkfia életútját.

Alig huszonnégy évesen a marxista–leninista esti egyetem megyei igazgatója Bács-Kiskunban. Később a megyei pártbizottság osztályvezetője, majd titkára; a KB sajtóalosztály vezetője; a Társadalmi Szemle főszerkesztője; kulturális miniszterhelyettes illetve miniszter; művelődési miniszter; a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára; államminiszter; a Tájékoztatáspolitikai, a Tudománypolitikai és a Nemzetiségi Kollégium elnöke; az MSZMP KB, a Politikai Bizottság, az elnökség és a PIB tagja.

Hát ennyire volt a szocializmus megbuktatásán oly nagy elánnal ügyködő polgártársunk az előző rendszer mellőzöttje.

Tűnődöm, hogy e kiváló felkészültségű, remek debatter adottságokkal rendelkező személyiséget vajon miféle kritériumok függvényében minősítsem. Hiszen ellentmondásos vélekedésével, meghökkentő „lépésváltásaival” vaskos kétségeket ébresztett ismerőiben.

A bácskai napilap 1957. december 15-ei számában (az esti egyetem ambiciózus igazgatójaként) Forradalom vagy ellenforradalom? címmel publikáltatott dolgozatában még ekképpen vélekedett: „Tépett szájú, hasított körmű sok kis senki, háta mögött még több úri bitanggal, megcsinálta az ’első Hazai Nemzeti Forradalmat’, melyet kis híján ’Nemzeti Szocialista Forradalomnak’ neveztek. A ’Nemzeti forradalom’ olyan nevezetes renegátot sorolhatott vezetői közé, mint Nagy Imre, akinek szellemi képességeit ugyan csak egy adóvégrehajtói karrierhez szabták, de jellemtelensége biztosította, hogy miniszterelnök legyen a legdühöngőbb fehérterror napjaiban.” (E dolgozat Lenin: Állam és forradalom című művének tárgyalása során kötelező irodalom volt az ML esti egyetemen.)

Ha ezek olvastán akként vélekedne valaki, hogy egy 24 esztendős tapasztalathiányos ifi állíthat efféléket, ki kell ábrándítanom. E historizáló személyiség ugyanis 1985-ben – immár 52 évesen – az MSZMP legfőbb fórumán elmondott felszólalásában – „elkötelezett” rendszerpárti tisztségviselőként – többek között az alábbi szöveget „eresztette meg” a pulpitusról:

„A kongresszusi dokumentumok, a beszámoló, a határozattervezet és Kádár elvtárs előadói beszéde meggyőztek arról, hogy jól bevált politikánk lenini fő irányvonalának, az MSZMP nagy történelmi tettekben kialakult és kipróbált módszereinek megerősítésével eredményesen végezhetjük el a jövendő nagy feladatait. Ezért a javaslatokat meggyőződéssel támogatom, képességeim és legjobb szándékaim szerint a kongresszus határozatainak megvalósításán munkálkodom.” (Az MSZMP XIII. kongresszusának jegyzőkönyve, 413–414. oldal.)

Politikai életművészete csúcsának azt tekintem, hogy az MSZMP kommunista és ateista párt egykori tagja gyanánt sikerült a katolikus egyetemi katedráig eljutnia, illetve (miként nyilatkozta) a jobboldal szellemi vezérének harcostársává válnia.

E sorok írójának személyes emléke fűződik a cikcakkban politizáló renegát személyiséghez. Az Ilkei Csaba gondozásában 1985-ben megjelent Nem hallgathatunk! címmel közéleti bajvívásaim epizódjait taglaló riportkötet ajánló sorait ő írta. Az előszóban foglalt gondolatai szimpatikusak voltak számomra, azt azonban, hogy tőle ered, míg élek, szégyellni fogom.

Dr. Südi Bertalan

A területgyarapodások tanulságos utóélete

Hosszabb ideje, különösen az ország keleti részében, élénk nosztalgia kíséri az 1938 és 1941 közötti területgyarapodásokat, valamint azok történelmi körülményeit. Valóban, a Trianonban igazságtalanul megcsonkított ország abban az időben jelentősen növekedett úgy terület, mint lakosság szempontjából, bár ennek iszonyatos ára volt, melyről jóval kevesebb szó esik mostanában. A két bécsi döntés, valamint Kárpátalja és Bácska megszállása következtében Hitler kegyeiből 1938 ősze és 1941 tavasza között elért határmódosulások Magyarország területét 172 204 négyzetkilométerre, lakosságának számát pedig 14 668 000 főre növelték. A gyarapodás és a bekapcsolódás a fegyverkezési versenybe hozzájárult a foglalkozási gondok enyhüléséhez és időlegesen tágította az akkori rendszer tömegbázisát is.

A gondolkodni képes és távolabbra tekintő politikusok azonban az általános lelkesedés ellenére akkor is reálisan felmérték a kormányzói fehér lovas bevonulás várható következményeit. Például a második bécsi döntés után Teleki Pál miniszterelnök a lemondás gondolatával foglalkozott. Jogosan tartott a németek által benyújtandó számlától, ami rövidesen be is következett. Teleki gróf ezt már nem érhette meg, mivel 1941. április 3-án öngyilkosságba menekült, szembesülve egész addigi politikájának csődjével. Horthyhoz írt búcsúlevele a magyar történelem egyik legmegrázóbb dokumentuma: „Szószegők lettünk gyávaságból… A gazemberek oldalára álltunk… Hullarablók leszünk! A legpocsékabb nemzet. Nem tartottalak vissza. Bűnös vagyok.” Pedig még ezután következett a doni katasztrófa, a német megszállás, a holokauszt, a szörnyű emberi és anyagi áldozatokkal járó nyilas rémuralom, vagyis az ország pusztulása!

Amikor tehát az utókor arra a bizonyos és mámoros területgyarapodásokra emlékezik, gondoljon a Hitler által benyújtott számlákra, melyek tragikus következményei ismertek…

Nemes József
Orosháza

TAPASZTALATCSERE

...Na és ugyanazon okból kell a politikusokat és a piszkos pelenkát gyakran kicserélni...

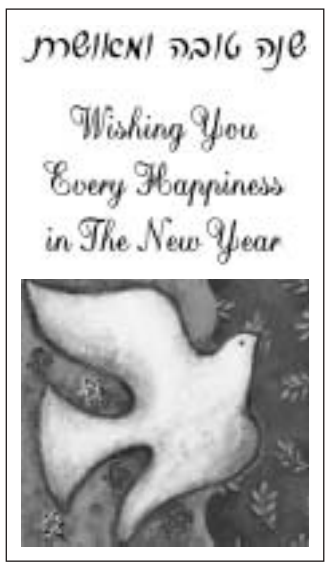

Üdvözlet Izraelből

Üdvözletem küldöm a Zsidó Újév alkalmából A Szabadságnak, a Munkáspártnak és minden becsületes haladó embernek Magyarországon!

Nagyon örülök, hogy a Munkáspárt végre elhatározta, hogy fölveszi az őt illető valódi nevet, a kommunista jelzőt. Minden pártnak, mozgalomnak, akár a magánembereknek, őszintén, nyíltan és bátran vállalnia kell azon elveket, eszméket, melyeket vall. Az álcázott nevek csak arra engednek következtetni, hogy a vallott elvek netán nem őszinték.

Szerintem az emberek meg fogják becsülni a bátor és őszinte kiállást.

Menachem Schwartz
Izrael

Ki mit tud? – Nem csak a madarakról

Aggódva figyelem, hogy egyre valószínűbbé válik egy új nagy világjárvány kitörése, mégpedig a madárinfluenzáé. Tudósok, orvosok, hozzáértők többnyire ezt gondolják. Ugyanakkor megnyugtatták a közvéleményt, hogy nincs nagy baj, a világ előre felkészül oltóanyaggal, sőt, éppen hazánkban is sikerült ellenszérumot előállítani, amit „ünnepélyes” körülmények között „fő egészségügyeseink” (miniszter, tisztiorvos) már be is adattak maguknak.

Én mégsem vagyok nyugodt egy cseppet sem. Laikusként eszembe jut, hogy minden évben a „sima” influenzára is mindig új oltóanyagot készítenek, hiszen a vírus változik, és az előző évi elleni szer már nem sokat ér. Így megfigyelik az Ázsiában kialakult új változatot, és az ellen gyártanak szérumot, mert tudják, hogy körülbelül fél év alatt ér ide. Na már most, amit idehaza kifejlesztettek a madárinfluenza ellen, az a rettegett kórokozónak ama változatára jó, amelyik madárról madárra, esetleg madárról emberre terjedhet. A veszélyes viszont az a lehetséges mutáns lesz, amelyik emberről emberre is fertőzhet. Ez még nem fejlődött ki, tehát ellenszere sincs. Szóval a mostani olyan, mint a „tavalyi influenzavírus”.

A másik, ami elgondolkoztat, hogy ezzel a témával kapcsolatban nem elég hatékony és egyértelmű a lakosság tájékoztatása; csak homályosan riogatnak, konkrét információk nélkül. A fentieken kívül egy példa: tele vannak a hírek a különböző magyarországi húsfeldolgozókban történt rejtélyes megbetegedésekkel, amelyek madarakkal függnek össze – sok esetben papagájkórt valószínűsítenek. Ugyanakkor senki nem magyarázza meg, hogy van-e kapcsolat a madárinfluenza és a papagájkór között. Az emberek többsége biztos azt gondolja, hogy van. Pedig a papagájkórt baktérium okozza, a madárinfluenzát viszont vírus – ez alapvető különbség.

Nem tudom, más országokban ez hogy működik, nálunk viszont az a jellemző más fontos témákban is: agyonbeszélik, mégsem tudunk meg semmit, mindenkit megijesztenek, de azért büszkén mutogatják az eredményeket.

Borsodi Gabriella
Budapest

A Sajtóház

Örömmel és bánattal olvastam Mártonfy Mihály Búcsúztató című írását a Szabadság 2005. szeptember 6-ai számában.

Örömmel gondolok vissza a felszabadulást követő évekre, amikor éjt nappallá téve dolgoztunk hazánk újjáépítésén. Így volt ez 1948–49 között is, amikor én is ahhoz a csapathoz tartoztam, akik a Szabadnép című lapnál dolgoztak. Igaz, én csepeli szervezőként, de néha írtam egy-egy cikket a lapban, főleg a falujáró munkákról illetve a csepeli gyár Fogaskerék című lapjában.

Ugyanakkor bánatos vagyok, amikor látom, hogy amit mi két kezünkkel építettünk (és még „téglajegyet” is vásároltunk 2, 5, 10, 20 forintos áron, azért, hogy a lapnak legyen saját székháza), az ma az enyészetté vált. Szomorú látvány, hogy a rendszerváltás után előbb hagyták lepusztulni, majd valakinek vagy valakiknek eladták és már le is bontották.

Mi annak idején arra gondoltunk, hogy magunknak, illetve unokáinknak építjük e gyönyörű Sajtóházat. De úgy látszik, a kapzsiságnak nincs határa. Ma ez a „divat”. Csak arra vagyok kíváncsi, hogy amit tettünk és vettünk, mikor fizeti ki az eladó vagy a vevő, mert mi azt a gyönyörű házat nem a harácsolóknak építettük.

Nyíri Lajos
nyugdíjas

Gyógynövények a házikertben

Ezúttal a kevesek által ismert kerti izsóp valamint a pemetefű és a körömvirág házikerti termesztéséről adom közre röviden a tudnivalókat. A *kerti izsópnak* (Hyssopus officinalis) különösebb talajigénye nincs, szárazságtűrő. 7-8 éven át is díszlik ugyanazon a helyen. Magyarországon fajtái nincsenek forgalomban. Legelterjedtebbek a kékvirágú változatai, amelyek között kis számban fehér és rózsaszín virágúak is előfordulnak. Ezek is ugyanolyan hatóanyag-tartalmúak. Vetése kora tavasszal – márciusban – aktuális 1-2 cm-es mélységben, kapálható sortávolságra és arasznyi távolságra. Lassan, elnyújtottan, három hét alatt csírázik ki, ez idő alatt a talajt nedvesen és gyommentesen célszerű tartani. Betakarítása a virágzás kezdetétől a fővirágzásig is eltarthat. Farmakológiai hatása és felhasználása: enyhe görcsoldó és köptető hatású, gyulladásgátló. Légcsőhurutot és asztmát gyógyító teakeverékekben is használják. Gyakori alkotórésze az étvágyjavító teakeverékeknek is. Forrázatát szájüregi gyulladások ellenszereként, továbbá köhögéscsillapítóként és emésztésjavítóként is használják a természetgyógyászatban.

A pemetefű többnyire a pemetecukorka révén vált ismertté. Az orvosi pemetefű (arrubium vulgare) ma már a védett növények közé tartozik, ezért csak a termesztett növények alkalmazása lehetséges. Helybe vetéssel és palántaneveléssel is szaporítható. Célszerű szabadágyi palántaneveléssel szaporítani s ősszel kiültetni, párosával 50x30 centiméteres sor- és tőtávolságra. Élettartama jó helyen 7-8 év is lehet. Farmakológiai hatása és felhasználása: köptető és epehajtó. Főként hurutos megbetegedéseknél, torok- és garatgyulladás esetén alkalmazzák teaként avagy gyógycukorkák ízesítő anyagaként. Ezen kívül a népi gyógyászatban gyomorpanaszok és hasmenés ellen is alkalmazzák.

A körömvirág ma már a legismertebb gyógynövények közé sorolható. Sokoldalú felhasználhatósága révén minden házikertbe javasolható. Napfény- és melegigényes, ám szárazságtűrő növény. Magja márciusban vethető, a kisebb fagyokat is jól viseli. A vetés mélysége : 2-3 cm, a sortávolság 40 cm körüli lehet. A talajban nem válogatós. Betakarítása folyamatosan történik az első virágoktól kezdve a fagyokig. Farmakológiai hatás és felhasználás: hámosító, bőrújraképződést elősegítő tulajdonsága bizonyított. Vizes kivonata (teája) immunstimuláns. Antibiotikus hatása is igazolt. Fitoterápiás hatása az úgynevezett citoprotektív, vagyis sejtvédő vegyületeinek köszönhető. Teája belsőleg gyomor-, nyombélfekély gyógyítására használható. Külsőleg rosszul gyógyuló sebek, visszeres betegségek, fekélyes, gennyes bőrelváltozások, kezelésére, valamint fehérfolyás ellen hüvelyöblítő alkotórészeként alkalmazható.

Cs. Nagy László

Regényajánló mindenkinek

Suzanne naplója Nicholasnak

A tanévkezdést megelőzően a magazinok tele voltak szülőknek szóló könyvajánló címekkel: Élj vidáman! Hallgass a szívedre! Légy boldog tinédzser! Játékos népek, Az ideális iskola, Másféle iskolák? Az iskola betegít? Iskolai ártalmak. Hiperaktív vagy indigó? Mókás fejtörők vidám barátokkal, Száz új ötlet, száz új játék. Barkácsolj újra Brekivel! Bensőséges kötelékek. Mérgező szülők. Kíváncsiak könyve. Az ősember. A népvándorlás. Otthonunk a világegyetem. Elemezzünk együtt… És persze a Pál utcai fiúk, s a A két Lotti.

Amit most ajánlunk, az egészem más. *James Patterson,* a „kemény krimik világhírű szerzője ezúttal szívfájdító regényt írt – családról, veszteségről, új szerelemről, reményről”.

„J. Patterson szerelmes regénye olyan izgalmas, akár egy krimi, és olyan üdítően friss, akár az óceáni szellő” – írja a People Magazin, az USA Todey pedig hozzá teszi: „Az érzelmes olvasó ne is vegyen más könyvet.”

(James Patterson: Suzanne naplója Nicholasnak. Fordította: Ágoston Szabina. Európa Könyvkiadó, Budapest, 224. oldal.)

***

A fehér sólyom

Egy jó regényt olvasva együtt élünk hőseivel. Szerencsétlen sorsukat átélve együtt gyötrődünk s közösen keresünk megoldást kátyúba fulladt „szekerük” kiemelésére, együtt próbálunk „partra vergődni”. Megkönnyebbülve felsóhajtunk, ha végül révbe fut vihar-korbácsolta életük.

Stuart Harrison A fehér sólyom című regényének egyik „hőse”, Michael Somers többéves távollét után visszatér szülővárosába, hogy régi otthonukat s apja üzletházát rendbe hozva, új életet kezdjen. Itt azonban többen felismerik, és minden erővel, anyagi áldozatot is vállalva, kiűznék, mert az évtizedek, évszázadok alatt megrögzült polgári élet langy nyugalmát féltik e „börtönviselt, őrültek házából szabadult”, kétes múltú és feltehetően még sok bajt, gyakori öszszetűzést is okozható embertől.

A regényben végső megoldást, több ember: feleség, anya, férfi és gyermek testi- és lelkigyötrődésének feloldására egy gonosz lövéstől sebzett, lehullott fehér sólyom meggyógyítása hozza.

(Stuart Harrison: A fehér sólyom. Európa Könyvkiadó, Budapest, 447 oldal.)

***

A különös szerető

E könyv írója, az erdélyi származású *Isa Schneider,* valóságos reneszánsz alkat: polihisztor! Sikeres orvos, de festőművészként is legalább olyan tehetséges, mint több kiváló bestseller könyv írója. Marosvásárhelyen született és már a világhírt ostromló Föld utcai lányok című könyve is szülővárosa utcájának, felhőtlen gyermekkorának színtere. Az itt élő lányok lehettek játszótársai, s bizonyára könyveinek hősei, bármerre (a világ akár egzotikus tájaira) is sodorta őket az élet. *A Lángba borult a tenger* és *A tizenegyedik parancsolat* című műve is ismerősen csenghet az olvasni szeretők számára.

A különös szerető egy 296 oldalas napló-szerű „kalandregény”, amely a Ceausescu-diktatúra jellegzetes légkörében játszódik.

(Isa Schneider: A különös szerető. K.u.K. Kiadó, Budapest, 2005. 296 oldal, 2400 Ft.)

Frideczky Frigyes

A KÖLYÖKVÁROS

Műsorra tűzte a minap a köztévé az egyik 45 éve készült filmet, amelyben a főszereplő a még „harmatos”, de már pompázatos ígéret, Törőcsik Mari. A Kölyök egy talált gyermek sorsa, kalandja – egy nem éppen talált városban!

Játékos, vidám cselekmény, az ifjúság bájával került elénk a káprázat: várost alkotott a nép!

Létét egy nemzetközi konfliktusnak (világkonfliktusnak?) köszönheti és egy balgaságnak! Eredetileg a vasmű Mohácson épült volna a jugoszláv vasérc feldolgozására, de közbejött a „politikai szakadás”, és száz kilométerrel feljebb hozta, az ország belseje felé az óvatosság. Ne legyen sebezhető az „ellenség” környezetében, közelségében az atomfegyverek, a rakéták korában? Ez volt a balgaság, na meg az, hogy uszályon és vasúton szállították a feldolgozandó, Krivoj Rog-i ércet – Sztálinvárosba!

Végül is a film cselekményének – és a történelem szempontjából – mindegy, miért éppen oda épült, ahová a későbbi Dunaújváros. Egy nép fogához vert garasából, békekölcsönök sorából, államadósságból, hihetetlen erőfeszítésekből a pentelei fennsíkra álmodott kohászati gyárvárost.

– Még egy kukoricás közepén álltam, mint kinevezett gyárigazgató – mondja szerepe szerint Bessenyei Ferenc –, és tudtuk, hogy felépül az, amit akarunk!

És napról napra növekedtek a falak! Építőtábort szervezett oda az ifjúsági szövetség, és kéthetes váltásokban fiatalok százai, ezrei mentek a Duna mellé várost, üzemet építeni!

Egyetemisták voltunk. A hétvégi pihenőnket, a vizsgáktól ellopott szorgalmi heteket töltöttük ott. Táskánkban öszszeborított zsíroskenyérrel vagy a szűkös étekkel, de építettünk, lapátoltunk, talicskáztunk. Hólyagosra tört tenyérrel, nyakig sárosan hittük, hogy a fennsíkon egyszer csapolni fognak és az acélöntés sziporkái csillognak majd az éjszakában...

Vonatokon és a vacsoraidőben harmonika zengett: „Sej, haj, akácfa hullatja a levelét! Sej, haj szerelmes lettem én ma tebeléd...” és az édes-bús „Lila orgonák, oly dús a lombotok, egy szép barna lányt úgy elbújtattatok...” Szólt, szállt a dal. Erőt, bizakodást, álmokat hordozott a szárnyán. Felfelé, az ég felé, a határtalanságig!

És nőtt a város, fiatalokkal népesült. Tegnapi aratók, summások, nincstelenek és éhesek találtak munkát, keresetet, otthont az új városban. S a kórházban gyermekek születtek!

– Az anyákat, asszonyokat nem küldhetem acélt csapolni. A keresetre pedig szükség van – mondta Tapolcai Jenő, a város tanácselnöke. – Könnyűipart, varrodát kell ide telepíteni. Legyen nekik is munkájuk. Az új lakásba bútor kell, függöny, csillár, meg minden. S főleg, jobb megélhetés a családoknak! Az emberek közt pedig emberség.

Mert nem minden a technika, a gyár, a hajók, a kikötő, az együttérzés melege teszi várossá a várost. „Kézben a kéz és a vállhoz a váll”. Igen, itt a munka hadának a lépése dobogott – valamikor. Mindent eltöltött a szárnyalás, a siker érzete! Hogy a felső határ valóban a csillagos ég! Amit a szocializmus tárt szélesre!

Velünk nőtt, izmosodott, kölyökkorból felnőtté lett a város. A róla, ifjú építőiről, kalandot kereső és találó fiataljairól riportom jelent meg a Szabad Ifjúságban, az ifjúsági szövetség napilapjában. És akikről szólt, nevük később a valóságosan létező Dicsőség Könyvében arany betűkkel szerepelt!

Az utak, terek járdáira suhángot, bokrot, pázsitot telepítettünk. Egy-egy ház lakói azokat örökbe fogadták, nyáron öntözték, gazolták, nyírták és a közökbe virágot ültettek. Hírnevet szereztek velük az emberek.

És a tekintetek nem borút hirdettek, hanem egymás szemébe nézve, a bizalom hordozói voltak.

Utoljára talán a budai Bem rakparton találkoztam Tapolcai Jenővel, a külügyből jövet, mivel a Városok Világszövetségének elnöke volt, a központi bizottság tagja (MSZMP). Egy presszóban ültünk, amikor azt mondta:

– Bármilyen tisztségre vethet a sors, a dunaújvárosi éveket nem feledhetem. Erőt, biztonságot, életet jelentett nekünk, a város lakóinak. Minden pezsgett körülöttünk. Nézd, a fiatalokat ott a sarokban, viszem őket oda, egyikük, a lány orvos, a fiú mérnök lesz a vasműben. Építik az életüket.

Most néhány évtized után joggal kérdezem: kölyök marad-e a város továbbra is? Olyan kölyök, mint amilyen Törőcsik Mari, Bessenyei Ferenc és Tapolcai Jenő idejében volt? Avagy a gondok felhői úsznak felette az alkonyi szürkeségben? Vajon mivé lett Dunaújváros – a szocializmus után?

Mártonfy

A reklámok nyelvén

Manapság elborítanak minket a reklámok. A médiában napjainkra szinte már önálló iparággá fejlődött propaganda egyre manipulatívabb és erőszakosabb módon terjeszkedik: nem csak a fogyasztók szemléletmódját, hanem az emberek mindennapjait is igyekszik mind gátlástalanabb eszközökkel átformálni.

Reklám évtizedekkel ezelőttről

Maga a reklámipar szinte egyidős a Magyarországon 1957-ben megindult televíziózás történetével: különösen a hatvanas-hetvenes évektől indultak diadalútjukra az akkoriban még igen népszerű (a Skála és Centrum áruházakat vagy az akkor még újdonságnak számító üdítő italokat, kozmetikai cikkeket, stb. reklámozó) hirdetőműsorok, amelyek a lakosság körében még közkedveltek voltak. Populáris jellegüket elsősorban annak köszönhették, hogy az egyszerű, hétköznapi emberhez szóltak, stílusuk és szövegük az ő nyelvezetükhöz igazodott, szellemes előadásmódjukkal könnyen befogadottá és valódi hungarikummá váltak. A rendszerváltás és az ezzel járó gazdasági és életmódbeli átalakulások, majd többek között a kereskedelmi csatornák 1997-es megjelenése ennek a műfajnak is új irányt szabott. Kezdetben csak azt lehetett észlelni, hogy sorra törtek előre a külföldi csokiféléket, mosó- és illatszereket vagy a legújabb farmermárkákat eladni hivatott reklámok. Az ezredforduló tájékán viszont már gombamód szaporodtak azok a jobbára Nyugatról importált filmek, amelyek a háziasszonyokat az aktuális mosópor csodálatos folttisztító hatásáról iparkodtak meggyőzni. A kereskedelmi csatornák a népszerű filmek reklámos megszakításával gondoskodtak is arról, hogy a kedves néző – akár tetszik, akár nem – igenis szeresse meg az adott terméket, ha kedvenc műsorát tovább óhajtja élvezni. Ekkorra a reklám már külön fogalommá, piacmeghatározó tényezővé nőtte ki magát, még a közszolgálati televízió is kénytelenné vált a reklámok műsoridejét növelni – ami természetesen a színvonal rovására ment. Mára ezek a hirdetési műsorok teljesen más jellegűvé, a külföldi termékek erőszakos marketingjének eszközévé degradálódtak. A legszomorúbb azonban, hogy nemcsak a tévében-rádióban, hanem útonútfélen feltűnnek a csupa idegen szavakkal dobálózó hirdetmények, amelyek anyanyelvünk tisztaságára és épségére, a közbeszédre komoly veszélyt jelentenek. Politikusaink próbálkoztak ugyan az idegen kifejezéseket megfékező törvényekkel, profit- és sikerorientált világunkban azonban minden hasonló törekvés és célkitűzés hiú ábránd marad.

B. D. A.

Tudományos kitekintő

● A pennsylvaniai Harrisburgben tizenegy szülő pert indított az állam doveri iskolaszéke ellen, mert az arra kötelezte a tanárokat, hogy a körzet mintegy 3500 diákja előtt ismertessék: az „intelligens design” (értelmes tervezettség elmélete) eltér Charles Darwin evolúciós elméletétől, és ajánljanak az előbbit taglaló műveket számukra. Az intelligens design azt állítja: az élő szervezetek olyan bonyolultak, hogy kialakulásukat nem lehet pusztán Darwin elméletével magyarázni, a földi élet egy „azonosítatlan intelligens erő” terméke. Tehát részben elismeri az evolúció folyamatát, de a háttérben feltételezi egy „tervező” jelenlétét. Egyfajta „kilúgozott”, deista istenhit.

Az evolúcióelmélet hívei nem tagadják, hogy minden vitatható, de szerintük az intelligens design nem tesztelhető, nem ellenőrizhető, ezért nem elfogadható. A tudomány hiteles képviselői között az evolúcióelmélet alapjait illetően semmiféle ellentmondás nem létezik. Ennek ellenére Bush amerikai elnök szerint is „szembesíteni kell” a diákokat az amerikai iskolákban az értelmes tervezettség elméletével is. Ennek szellemében az USA több államában vagy párhuzamosan, vagy egyedüliként (!) tanítják az intelligens design elképzelést.

● Japánban bejelentették, hogy olyan számítógépet építenek, amely a jelenlegi leggyorsabb szuperagynál is 73-szor sebesebben végzi a kalkulációkat.

A világ jelenlegi leggyorsabb számítógépe a Kaliforniában üzemelő IBM Blue Gene, amely 136,8 trillió művelet végez másodpercenként. Az új japán gép, amelyet 900 millió dolláros költséggel fognak megépíteni, tízkvadrillió műveletre lesz képes másodpercenként. A szinte felfoghatatlan sebességű gépet olyan hatalmas számítási kapacitást igénylő területeken kívánják felhasználni, mint a klímaváltozás folyamatainak modellezése, a galaxisok formálódásának szimulációja, vagy annak modellezése, hogy az emberi szervezet miként reagál az új gyógyszerekre. Ha minden jól megy, a gépet 2011-ben állítják üzembe.

A szuperszámítógépek kifejlesztését, mint annyi minden mást, a hadiipar igényei indították el. Japánban ezzel szemben a tenger hőmérsékleti adatainak feldolgozása, az esőzések adatainak elemzése és más meteorológiai jelenségek elemzése adja e gigászok feladatainak többségét, ugyanis a szigetországban azt remélik, hogy ezek az elemzések segítenek a természeti katasztrófák pontosabb és korábbi előrejelzésében. Japán jelenlegi legnagyobb kapacitású gépe négy teniszpályányi helyet foglal el.

A csúcsteljesítményű computerek legdinamikusabban fejlődő piaca egyébként Kína. A világ ötszáz legnagyobb gépéből már 19 ott található, s ezzel az USA, Németország, Japán és Nagy-Britannia után az ötödik helyet foglalja el az országok rangsorában.

Európa leggyorsabb számítógépét 2005 áprilisában avatták fel Hollandiában, a groningeni egyetemen: a gép másodpercenként 27 400 milliárd műveletet tud elvégezni, és űrkutatásra használják.

–sj–

KEDVES OLVASÓNK!

Politikai szempontból egyaránt fontossá vált, hogy lapunk olvasói értsék és támogassák szándékunkat, *A Szabadság* előfizetői táborának növelését. Ezt szolgálja a 8. oldalon kivágható megrendelőlap. Kérjük, segítsen, hogy kezdeményezésünk eljusson leendő olvasóinkhoz!

Lepje meg barátját, ismerősét azzal, hogy – például egy hónapra – előfizeti részére *A Szabadságot*! Ha lapunk megnyeri tetszését, nyerhetünk egy további rendszeres előfizetőt, olvasót. Ha szándékunk megvalósul, az segítené *A Szabadság* anyagi helyzetének stabilizálódását, de hozzájárulna politikánk népszerűsítéséhez is.

Kérjük pártszervezeteinket, hogy a megrendelőlapot sokszorosítsák, és a későbbiekben folyamatosan hasznosítsák. Nyújtsanak segítséget *A Szabadságot* előfizetni szándékozóknak, hogy kívánságuk a postához, illetve – értelemszerűen – a Progressio Kiadóhoz eljusson.

Kedves Olvasónk! Köszönjük a segítséget!

A Szabadság

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

*Tizenhetedik éve jelenik meg hetilapunk, **A Szabadság,** Magyarország egyetlen következetesen baloldali, kritikus újsága. Mi mást és másképp írunk a gazdaságról, a politikáról, a külvilágról, az ország, az emberek helyzetéről, életéről. Aki olvassa, megismerheti a Munkáspárt céljait, politikáját is. Levelezési rovatunkban sok – talán Önhöz hasonló gondolkodású – állampolgár véleményével találkozhat. A Szabadság hasábjai nyitottak minden baloldali érzelmű ember, haladó mozgalom, szervezet számára.*

Magyar–román párttalálkozó

A Munkáspárt vendégeként október 10-én magyarországi látogatásra érkezett a Román Szocialista Szövetség párt delegációja. A küldöttséget Constantin Rotaru, a párt elnöke vezette, s tagja Constantin Cretu alelnök. A négy napos program keretében megbeszélésekre került sor a két párt kapcsolatairól, a román vendégek Budapesten kívül látogatást tettek Fejér és Békés megyében.

MUNKÁSPÁRT • MUNKÁSPÁRT

A Gyurcsány-kormány idén harmadszor emeli a gáz árát.
Ha drágább lesz a gáz,
drágább lesz a kenyér, a hús, drágább lesz minden.
Ha drágább lesz a gáz,
sok kórházban és iskolában nem lesz fűtés.
Ki akadályozhatja meg a gázár emelését?
A miniszterelnök! Törvény adta joga!
Nem teszi!
Emeli az árakat, engedi, hogy elvegyék nehezen keresett forintjainkat.
Akadályozzuk meg mi együtt a gázárak emelését!
Tiltakozzunk!
Védjük meg a kenyerünket!
Védjük meg utolsó forintjainkat!

Ha egyetértesz velünk, hívd, keresd a Munkáspártot Budapesten, vidéken, az egész országban!

MUNKÁSPÁRT • MUNKÁSPÁRT

Javasoltuk és megszavaztuk!

Az orosházi területi koordinációs bizottság vezetése megvitatta a párt nevének megváltoztatását a KB-határozatnak megfelelően, s javasolta az alapszervezeteknek a szavazás megtartását.

A területi alapszervezeti gyűléseken 171 fő volt jelen, s többségük megszavazta a névváltoztatást.

A betegeket, időseket a vezetőség személyesen kereste fel, a lakásukon szavaztak és egyetértésüket fejezték ki a névváltoztatásról.

Úgy értékeljük, hogy a párt nevéről való szavazás elérte célját, főleg az idősek véleménye az volt, hogy annak idején a nagy kommunista pártba léptek be, és végre ugyanezt fogja tükrözni a párt neve.

A szavazás a tagságot aktivizálta és megerősítette abban, hogy a névváltozással erősödni fog a pártegység is.

Számszerűségét tekintve: 171 tagból igennel szavazott 160, nem szavazat volt 1, érvénytelen szintén 1. Két fő pedig kórházban fekszik, így később fog szavazni.

Egyetértés volt a tagok körében, hogy minden erőnket a választásokra kell összpontosítanunk. Jól ki kell dolgozni a választási munkatervet és megfogalmazni a választási feladatokat minden mozdítható párttag számára.

Kemény munkatempót és feladatot kell végezni a legfelsőbb pártvezetőktől az egyszerű párttagokon át az egész ország pártalapszervezeteiig.

Antali Károly,
Magyar János
Orosháza

MEGHÍVÓ

A Munkáspárt budapesti szervezete 2005. október 28-án pénteken 15.00 órai kezdettel a Kerepesi temetőben, az 1956-os ellenforradalom áldozatainak sírkertjében megemlékezik a budapesti pártház védőiről, az ellenforradalom áldozatairól. Minden érdeklődőt várunk!

BUDAPESTI ELNÖKSÉG

OLVASSA, TERJESSZE, TÁMOGASSA!

A Szabadság Alapítvány számlaszáma:

OTP 11705008-20441997

Hirdessen A Szabadság hetilapban!

Többszöri megjelentetésnél kedvezményt adunk.

Várjuk megrendeléseiket!

Részletes információ: Huszár Zsófia

Telefon: 313-5420

SZABAD RIPORT
Elektronikus riport–folyóirat. * Cenzúrázatlan helyszíni anyagok, az Igazi Való Világból. Kattintson rá!
www.szabad-riport.gportal.hu

SZABAD RIPORT
„Az a világ, amit látsz, csak egy cukormázas felszín. Van alatta egy másik világ. Az az igazi."
www.szabad-riport.gportal.hu.
Kattints rá!

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője az
»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

VESZTESÉGEINK

Dr. Mészáros Józsefné, aki 1947 óta volt a párt tagja, 80 éves korában elhunyt. *Budapest, II. kerületi alapszervezet*

Kálmán Lajosné, aki 1945 óta volt a párt tagja, 94 éves korában elhunyt. *Budapest, II. kerületi alapszervezet*

Berényi Imréné, aki 1945 óta volt a párt tagja, 88 éves korában elhunyt. *Budapest, II. kerületi alapszervezet*

Varga Géza, aki 1964 óta volt a párt tagja, 68 éves korában elhunyt. *Kiskunfélegyházi alapszervezet*

Katz Józsefné, aki 1947 óta volt a párt tagja, 86 éves korában elhunyt. *Bajai alapszervezet*

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK

MEGRENDELŐ

Kérem küldjenek az alábbi címre 1 példány ***A Szabadság*** bemutatószámot!* ☐

Megrendelem ***A Szabadság*** ..... példányát**

– havi előfizetéssel (460 Ft/hó) ☐
– negyedévi előfizetéssel (1380 Ft/negyedév) ☐
– féléves előfizetéssel (2760 Ft/félév) ☐
– éves előfizetéssel (5520 Ft/év) ☐

Név: . . . . . .
Cím: . . . . . .

* A bemutatószám megküldését a Progressio Kiadótól kérje (1082 Budapest, Baross u. 61.)!
** Az előfizetéses megrendelést a hírlapkézbesítőnél, a Magyar Posta hírlap-ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban lehet leadni. Kettő vagy több példány azonos címre történő postázását a Progressio Kiadó is vállalja.

Kitüntetések, papír- és fémpénzek, képeslapok, porcelánok adásvétele.
VERES ÉREMBOLT,
VII. ker. Izabella utca 37.
Tel.: 322-4799
H–P: 9–17 óráig.

HELYESBÍTÉS

Múlt heti számunkban a budapesti XII/1-es alapszervezet beszámolt a körzetükben lezajlott pártszavazásról. Sajnálatos módon elírtuk az alapszervezet számát. Elnézést kérünk!

A Szabadság

A Munkáspárt központi politikai hetilapja
Felelős szerkesztő: Szabados Judit
Szerkesztőség: 1082 Budapest VIII., Baross utca 61.
Telefon: 313-5420 (közvetlen); 334-1509/22 m. Telefax: 313-5423
Lapterjesztés: Szigeti Endréné, tel.: 334-1509/23 m.
A Szabadság e-mail címe: mp400@axelero.hu;
internetcím: www.aszabadsag.hu
Kiadja: a Progressio Kft., a kiadásért felelős: Vajda János igazgató
ISSN 0865-5146
Hírlapárusítás formájában terjeszti a Lapker Rt. Budapesten és vidéken.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága, 1008 Budapest, VIII. ker., Orczy tér 1.
Előfizethető valamennyi postán, a kézbesítőknél, e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: (06-1) 303-3440.
További információ: 06 (80) 444-444.
Előfizetési díj: egy évre 5520 Ft, fél évre 2760 Ft, negyedévre 1380 Ft, egy hónapra 460 Ft.
Szedés, tördelés: Progressio Kft.
Nyomtatás: Apolló Kft. 1165 Budapest, Zsemlékes út 25.
Felelős vezető: Mózes Ferenc ügyvezető igazgató.

A Munkáspárt internetcíme: http://www.munkaspart.hu